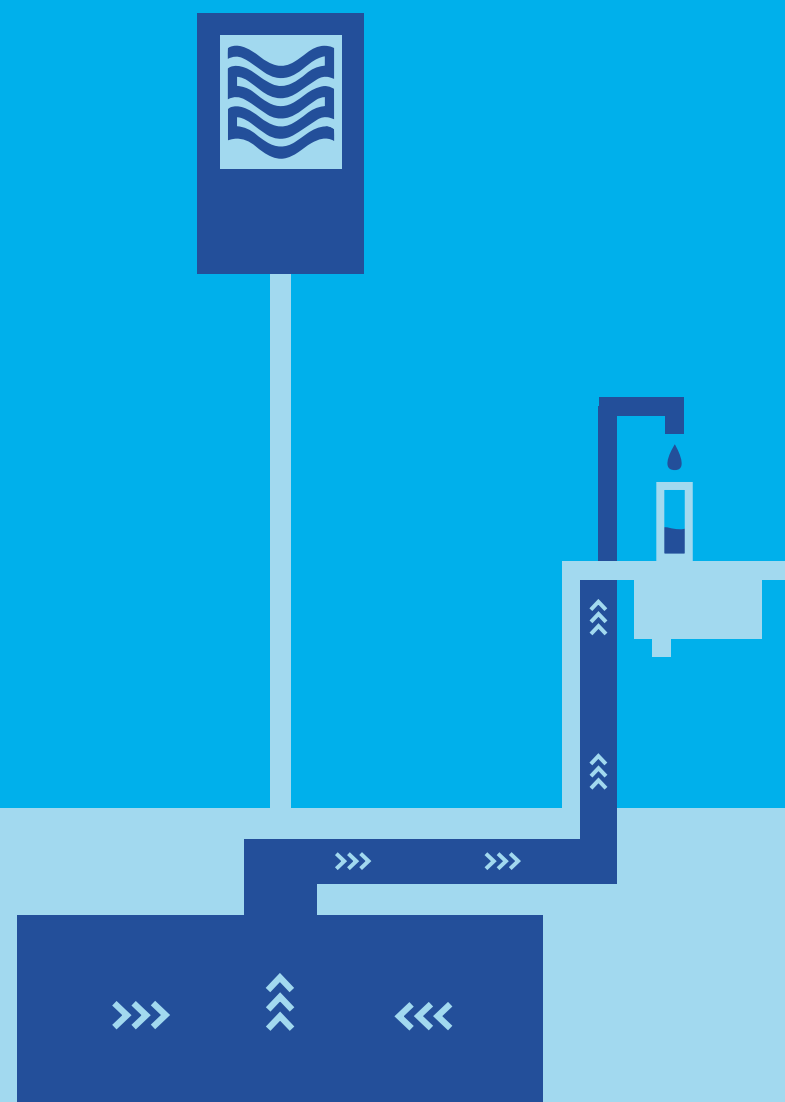
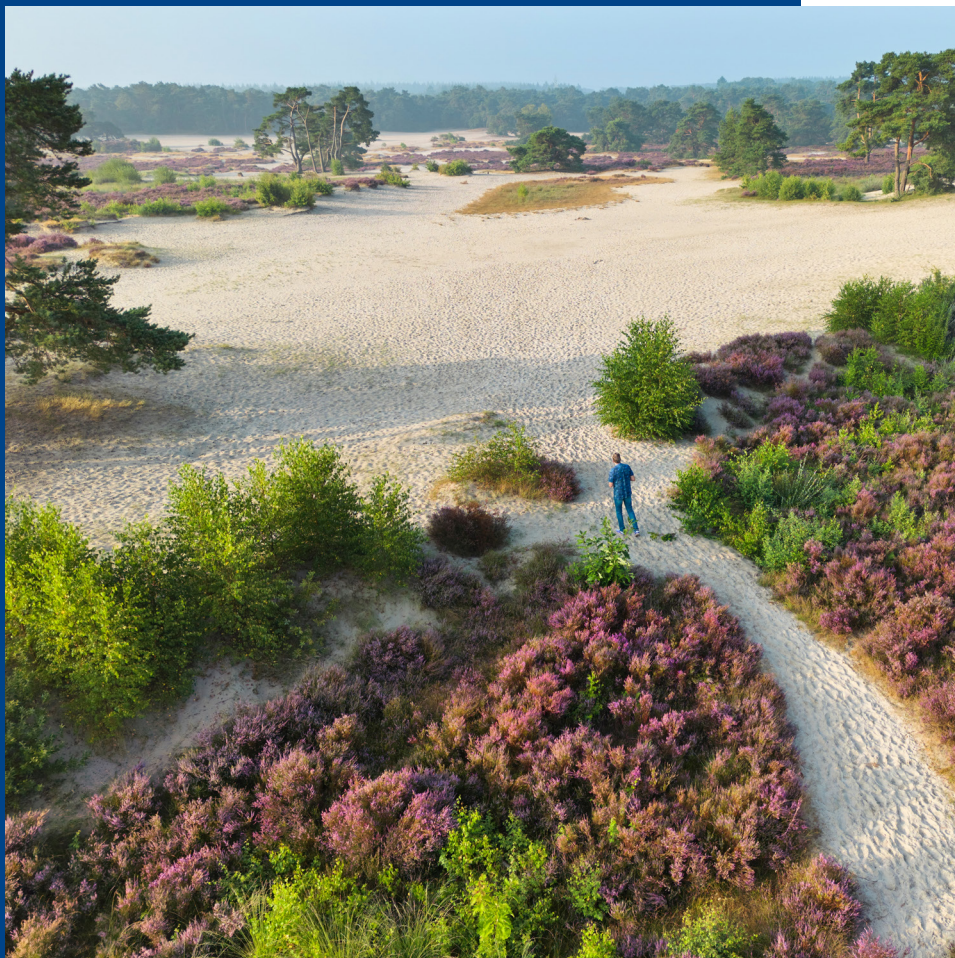

Programma bewustwording drinkwaterbronnen provincie Utrecht

Wees wijs met water,
bescherm de bron!

Inhoud

Inleiding	3
Beginsel van het programma	4
Doelen van het programma	4
Waarom zijn er regels om de bronnen te beschermen?	4
Drinkwaterbronnen Utrecht, nu en straks	5
Winnings onder de loep	6
Primaire en secundaire doelgroepen, wie doet wat	10
Bijlage 1: Kernboodschap	12
Bijlage 2: De verschillende beschermingszones	13
Bijlage 3: Wie beschermt ons drinkwater?	15
Bijlage 4: De winningen in de provincie Utrecht	16
Bijlage 5: Totstandkoming en uitvoering van het programma	46

Inleiding

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) heeft als doel om een goede kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater te waarborgen, achteruitgang van de waterkwaliteit te voorkomen en drinkwateronttrekkingen minder te hoeven zuiveren. De provincie Utrecht is verantwoordelijk voor de bescherming van de bronnen voor het drinkwater en heeft een Uitvoeringsprogramma drinkwater opgesteld. Dit Programma bewustwording drinkwaterbronnen provincie Utrecht is daar onderdeel van.

De dichter Ida Gerhardt schreef: *“Wie naar het klare water gaat/hem zullen de oogen opengaan.”* Met dit programma hopen we de ogen van bewoners, bezoekers en bedrijven in onze mooie provincie te openen en te laten zien hoe belangrijk de bronnen van ons ‘klare’ drinkwater zijn. Ook willen we benadrukken hoe cruciaal het is voor ons voortbestaan dat we die bronnen beschermen. Water is de bron van leven!

We noemen het Programma bewustwording drinkwaterbronnen provincie Utrecht in dit document ook wel: *het bewustwordingsprogramma*. Met ‘we’ bedoelen we de provincie Utrecht en haar **partners**: de omgevingsdiensten ODRU (Omgevingsdienst regio Utrecht) en RUD (Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht) en de drinkwaterbedrijven Oasen, Vitens en Waternet. Nauw betrokken bij het bewustwordingsprogramma zijn de gemeenten en de waterschappen.

De provincie heeft de rol van initiatiefnemer en coördinator, de omgevingsdiensten zijn aanspreekpunt voor gemeenten en bedrijven en houden zich bezig met vergunningverlening, toezicht en handhaving van de regels. De gemeenten leveren via de uitvoering van hun taken een belangrijke bijdrage aan de bescherming van de drinkwaterbronnen. De drinkwaterbedrijven zijn leveranciers van het drinkwater; daarnaast bewaken ze samen met de waterschappen en Rijkswaterstaat de kwaliteit van het oppervlaktewater, en samen met de provincie de kwaliteit van het grondwater.

Beginsel van het programma

- Water is de bron van leven. Drinkwaterbronnen zijn van levensbelang.
- De provincie is de hoeder van het drinkwater en nodigt de partners, inwoners en bedrijven uit om zich als mede-hoeders aan te sluiten.
- De drinkwaterbronnen worden beschermd; we leggen uit waarom dat gebeurt.
- In gebieden waarin de bronnen liggen gelden speciale regels. Die leggen we uit en we vertellen ook waarom en hoe we ze handhaven.

Doelen van het programma

- Het primaire doel van het programma is dat alle bewoners, bezoekers en bedrijven in de provincie Utrecht begrijpen waarom het belangrijk is om de drinkwaterbronnen te beschermen (bewustwording).
- Een tweede doel is dat de partners van het bewustwordingsprogramma weten wat hun rol is bij het beschermen van de drinkwaterbronnen:
  - » Ze weten ook wat de rol van de andere partners is.
  - » Ze dragen kennis over wie wat doet intern uit, zodat alle collega's op de hoogte zijn.
- Een derde doel is dat de partners en ook de inwoners, bezoekers en bedrijven in de provincie Utrecht meer bekend zijn met de rol van de provincie als 'hoeder' van de drinkwaterbronnen. Op die manier draagt het bewustwordingsprogramma bij aan het doel van een zichtbare en transparante overheid.
- Een vierde en laatste doel is dat inwoners, bezoekers en bedrijven zich realiseren dat zij 'mede-hoeders' zijn: weten wat zij zelf kunnen doen om de kwaliteit van de drinkwaterbronnen te behouden of zelfs te verbeteren.

Waarom zijn er regels om de bronnen te beschermen?

Alles wat je in of op de bodem doet, kan invloed hebben op de kwaliteit van het grond- of oppervlaktewater, en dus ook op het drinkwater. Daarom gelden er speciale regels die moeten voorkomen dat een drinkwaterbron vervuild raakt. Vervuiling kan onder andere ontstaan door:

- uitspoeling van gewasbeschermingsmiddelen;
- resten van consumentenproducten;
- industriële lozingen;

- oude verontreinigingen (bijvoorbeeld verhoogde nitraatconcentraties onder landbouwgronden en verzilting) die zich nadrukkelijker 'manifesteren'. (bron: geohydroloog Arnaut van Loon, KWR Water Research Institute);
- boren in de beschermende kleilaag, bijvoorbeeld voor de aanleg van warmte-koude-installaties;
- afgekoppeld regenwater dat afkomstig is van vervuilde oppervlakken ;
- ruimtelijke ontwikkelingen die een risico vormen voor de bescherming van de drinkwaterbronnen, zoals de komst van risicovolle bedrijven.

De regels moeten voorkomen dat de bron vervuild wordt en er een tekort aan schoon drinkwater ontstaat, of dat de inspanningen en kosten te hoog worden om grond- en oppervlaktewater te zuiveren om er drinkwater van te maken.

Meer informatie is te vinden in de [Omgevingsverordening provincie Utrecht](#), op de provinciale website over [grondwaterbescherming](#) en op de [website Bescherm je drinkwater](#).

Bron en winning

In dit bewustwordingsprogramma komen twee termen vaak voor: drinkwaterbron en drinkwaterwinning. Wat is het verschil?

De **drinkwaterbron** levert de grondstof voor het drinkwater. In de provincie Utrecht is dit vooral het grondwater. In twee gevallen is de bron het oppervlaktewater.

De **drinkwaterwinning** is de plek waar de grondstof – het water – gewonnen wordt. In de provincie Utrecht zijn 28 drinkwaterwinningen. Op twee plekken daarvan worden de winningen nog ontwikkeld.

Drinkwaterbronnen Utrecht, nu en straks

In de provincie Utrecht zijn 28 drinkwaterwinningen. Bij 26 winningen wordt grondwater gewonnen, bij 2 gaat het om oppervlaktewater. Voor de Zuid-Hollandse winning Langerak ligt een deel van de beschermingszones in onze provincie. In totaal leveren deze winningen zo'n 180 miljoen kubieke meter water. Na zuivering stroomt dit water uit alle kranen in de hele provincie. De oudste drinkwaterwinning van Utrecht is in Soestduinen. Al in 1883 werd daar water uit de grond gehaald om de stad Utrecht van drinkwater te voorzien.

28 drinkwaterwinningen

- 26 grondwaterwinningen
- 2 oppervlaktewaterwinningen

Drinkwatervoorziening onder druk

Schoon drinkwater is in de toekomst geen vanzelfsprekendheid meer. Dat komt doordat het aantal risicovolle activiteiten op en in de bodem toeneemt. Een paar voorbeelden: er worden steeds meer huizen en bedrijven gebouwd en er wordt vaker energie gewonnen uit de bodem. Dit kan ervoor zorgen dat het meer moeite kost om het gewonnen water te zuiveren zodat het geschikt is als drinkwater. Ook de hoeveelheid drinkwater staat onder druk. Dat komt door de toenemende vraag – meer huizen en bedrijven hebben een aansluiting nodig – maar ook door klimaatverandering. Het is vaker langdurig droog in ons land.

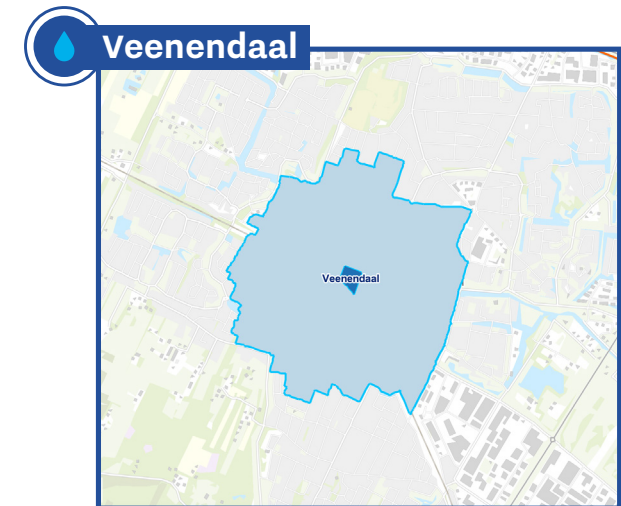
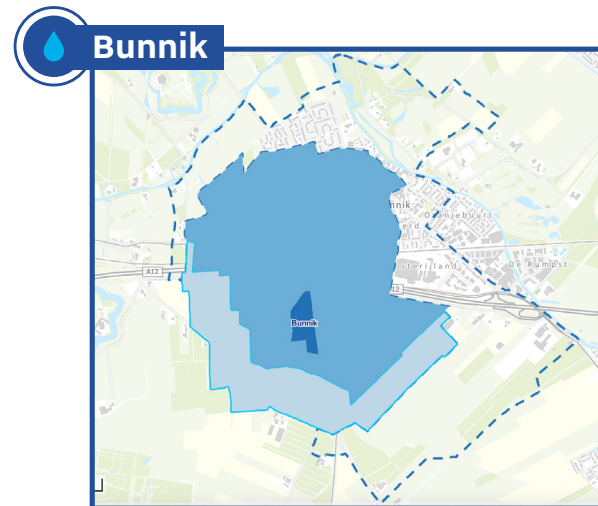
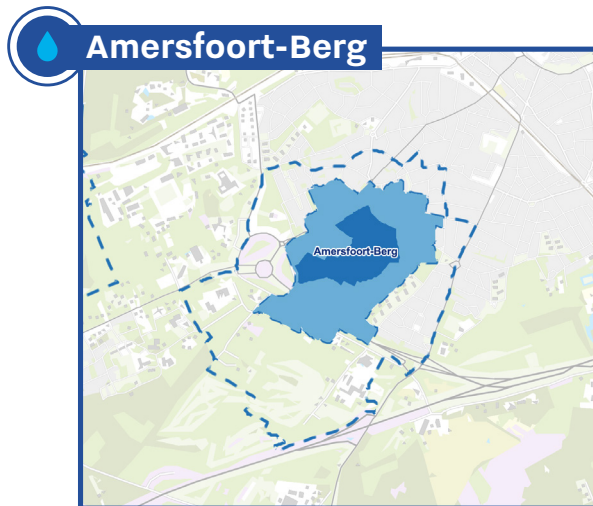
De provincie Utrecht en haar partners willen voorkomen dat het zuiveren van water extra inspanning kost én dat er een tekort ontstaat aan drinkwater. Het beschermen van de drinkwaterbronnen speelt daarin een cruciale rol, evenals het zuinig omgaan met water. Ook zoekt de provincie naar nieuwe winlocaties, zodat er ook in de toekomst voldoende drinkwater is.

Winnings onder de loep

Alle drinkwaterwinnings zijn te vinden in [de ATLAS](#) van de provincie Utrecht. In de ATLAS staan verwijzingen naar de regels die in de betreffende gebieden gelden. Voor dit bewustwordingsprogramma zijn vereenvoudigde kaarten gemaakt. Hieronder staan drie voorbeelden: Amersfoort Berg, Bunnik en Veenendaal. Verdere informatie over de kaarten is te vinden op pagina 10.

Gebruik ATLAS

Indien u in [de ATLAS](#) klikt op een beschermingszone dan verschijnen in een linker kader de geldende regels uit de omgevingsverordening voor die zone.

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- 100-jaarsaandachtsgebied
- Grondwaterbeschermingsgebied
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Spoorweg
- Hoofdweg
- Bos
- Sportterreinen
- Woongebieden
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- Stichtse Rotonde
- Bos Klein Zwitserland
- N221
- Golfclub
- Amersfoort
- A28

Belangrijkste landgebruik

Bos

Aandacht voor illegale dumping van afval, verdroging

Sportterreinen

Aandacht voor gebruik bestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, gebruik water

Woongebieden

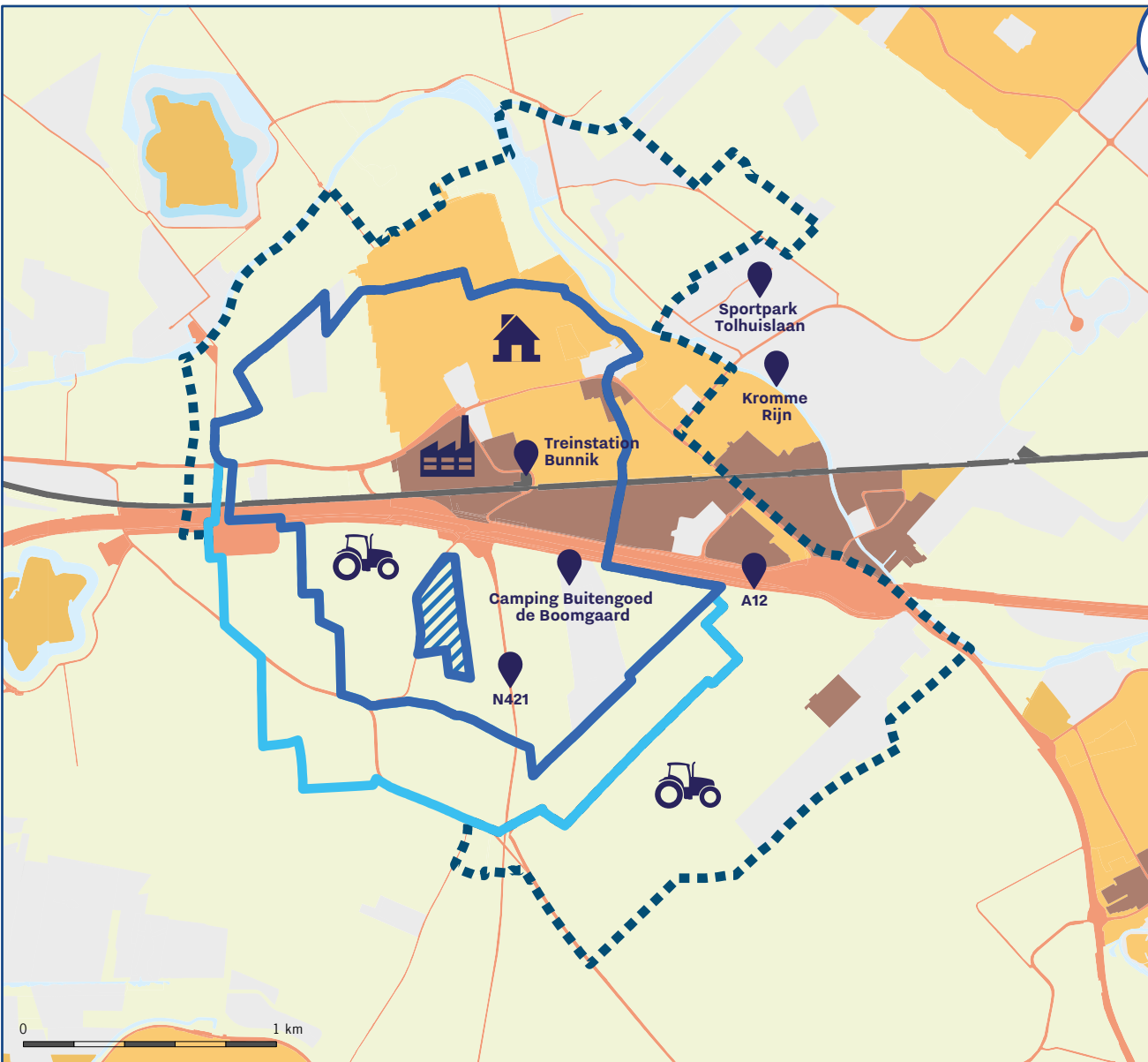
Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Warmtetransitie
- Klimaatadaptatie
- Groenonderhoud/recreatie

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Amersfoort
- Provincie Utrecht
- RUD
- Waterschap Vallei en Veluwe

LEGENDA		Landgebruik (BBG, 2017)		Herkenningpunten op de kaart	
	100-jaarsaandachtsgebied		Spoorweg		Sportpark Tolhuislaan
	Boringsvrije zone		Hoofdweg		Kromme Rijn
	Grondwaterbeschermingsgebied		Agrarisch gebruik		Treinstation Bunnik
	Waterwingebied		Bedrijfsterreinen		Camping Buitengoed de Boomgaard
			Woongebieden		A12
			Overig		N421

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Bedrijfsterreinen

Aandacht voor opslag / gebruik gevaarlijke stoffen, gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, aanleg bodemenergiesystemen, calamiteiten zoals lekkage / brand en het op orde zijn van het calamiteitenplan

Woongebieden

Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

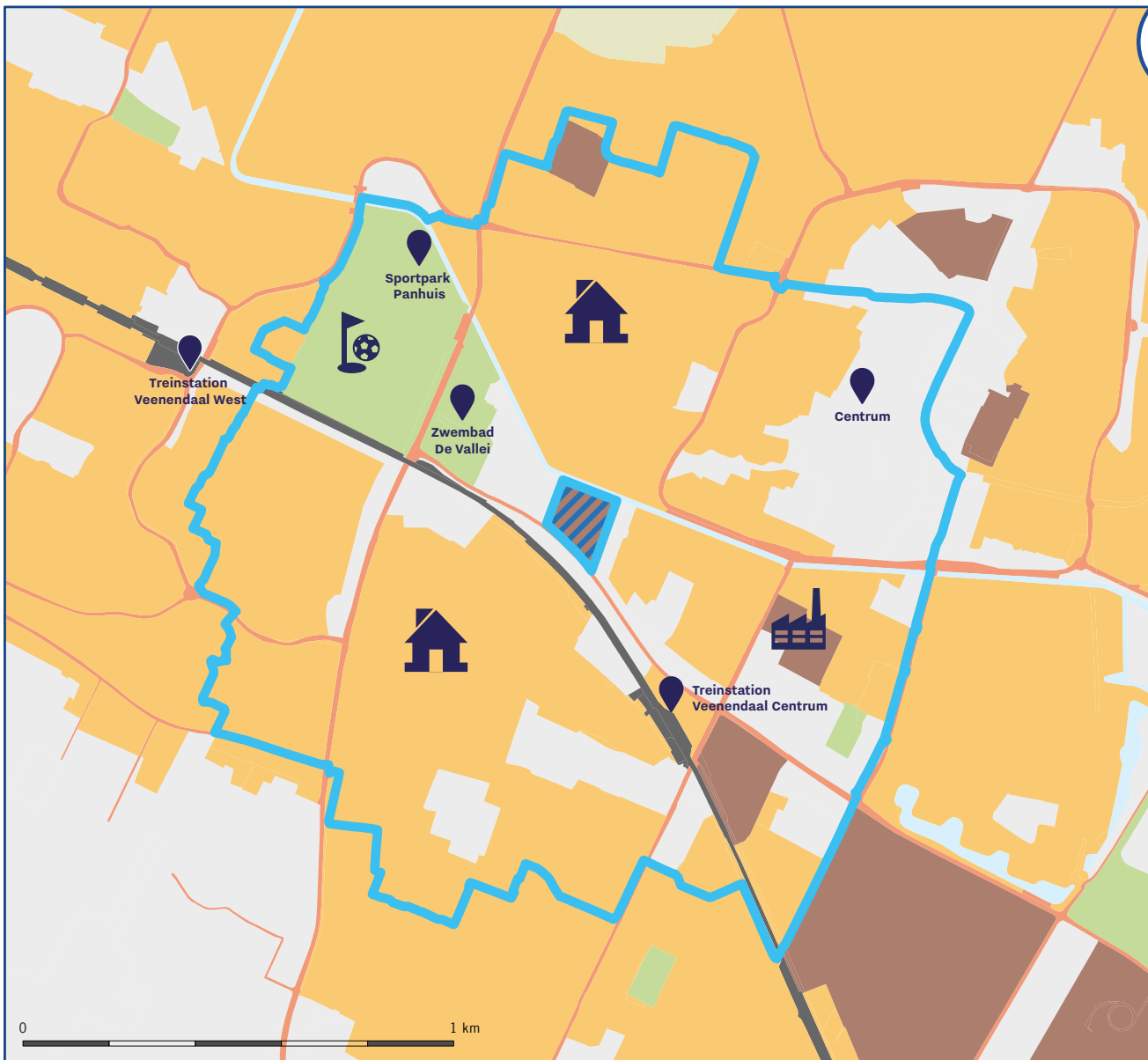
Mogelijke thema's

- Warmtetransitie
- Klimaatadaptatie
- Duurzame landbouw

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Bunnik
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- HDSR

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- Boringsvrije zone
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Spoorweg
- Hoofdweg
- Bedrijfsterreinen
- Sportterrein
- Woongebieden
- Overig

Herkenningpunten op de kaart

- Treinstation Veenendaal
- Zwembad De Vallei
- Sportpark Panhuis
- Centrum
- Treinstation Veenendaal Centrum

Belangrijkste landgebruik

Bedrijfsterreinen

Aandacht voor opslag / gebruik gevaarlijke stoffen, gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, aanleg bodemenergiesystemen, calamiteiten zoals lekkage / brand en het op orde zijn van het calamiteitenplan

Sportterreinen

Aandacht voor gebruik bestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, gebruik water

Woongebieden

Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Warmtetransitie
- Klimaatadaptatie

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Veenendaal
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- Waterschap Vallei en Veluwe

Werksessies als basis

Tijdens werksessies met betrokken partijen zijn thema's benoemd die een relatie kunnen hebben met de bescherming van de drinkwaterbron, bijvoorbeeld: klimaatadaptatie, warmtetransitie, recreatie en natuur. De bescherming van de drinkwaterbron staat onder druk en daar hebben deze thema's invloed op. Met het bewustwordingsprogramma wil de provincie de bewustwording daarover vergroten. Dat moet gebeuren door zorgvuldig geformuleerde communicatieboodschappen en gerichte acties, bestemd voor specifieke doelgroepen (zoals inwoners, bedrijven, recreanten, projectontwikkelaars en boeren).

Landgebruik

Op de kaarten zijn de drie belangrijkste vormen van landgebruik in de beschermingszones rondom de winning weergegeven. Ieder type landgebruik kan risico's opleveren voor de waterwinning. De bewustwording gaat niet alleen over die risico's. Het is ook van belang dat iedereen zich realiseert dat wat je doet op, of in de bodem effect kan hebben op de kwaliteit van drinkwaterbronnen. In de legenda staan een paar voorbeelden van die risico's. De opsomming is niet compleet en zeker niet overal van toepassing. Voorbeeld: niet op ieder bedrijventerrein zullen gevaarlijke stoffen een rol spelen.

Thema's

In ieder beschermingsgebied spelen andere thema's, die gekoppeld kunnen worden aan de bescherming van de drinkwaterbronnen. Het ligt voor de hand om de communicatie over de bescherming te koppelen aan thema's die toch al in het gebied spelen. Want deze thema's kunnen heel goed samengaan met het belang van het beschermen van de drinkwaterbron, maar kunnen soms ook conflicteren. Voorbeelden van deze thema's zijn weergegeven aan de rechterkant van iedere kaart. De thema's zijn slechts suggesties, gebaseerd op een eerste inventarisatie tijdens de totstandkoming van dit bewustwordingsprogramma. Bij de uitvoering van het programma zullen de thema's nauwkeuriger worden bepaald door de betrokken partijen in de verschillende gebieden.

Basis voor bewustwording

De kaarten bieden een basis voor de bewustwordingscampagne per winning. Afhankelijk van de risico's en de thema's die in het gebied spelen, worden doelen, doelgroepen en acties bepaald. Voorbeeld: in een gebied met veel land- en tuinbouw kan de doelgroep bestaan uit boeren en tuinders. Het doel kan zijn: de

boeren en tuinders ervan bewust maken wat zij kunnen doen om te voorkomen dat de winning vervuild raakt met bijvoorbeeld pesticiden of mest. De actie kan zijn: een informatiebijeenkomst. Ander voorbeeld: in een gebied met veel woningbouw waar veel ruimtelijke ontwikkeling en verduurzaming plaatsvindt, kan een doel zijn de gemeente, bewoners en projectontwikkelaars wijzen op de risico's van en regels voor bodemenergie en werkzaamheden in de ondergrond. De actie kan zijn: gerichte voorlichting naar brancheorganisaties en bewoners en daarnaast afstemmen met de gemeente.

Van klein naar groot

Na uitwerking van de thema's en de bijbehorende acties in een bepaald gebied wordt uitgezoomd naar de provincie als geheel, waarbij die acties worden geplaatst in een regionaal (en mogelijk later ook: landelijk) perspectief. Het idee erachter is dat veranderingen lokaal beginnen maar regionaal kunnen 'uitstralen'. De volgorde is steeds: klein beginnen (pilots), leren van wat niet goed gaat en op basis daarvan regionaal 'uitrollen'.

Na de eerste uitwerkingen van de thema's die spelen bij de eerste drinkwaterwinningen in de provincie, volgen de andere drinkwaterwinningen en thema's. Zo breidt het bewustwordingsprogramma zich steeds verder uit.

Primaire en secundaire doelgroepen, wie doet wat

We onderscheiden primaire doelgroepen, die onmiddellijk en rechtstreeks worden benaderd, en secundaire, die ook later of indirect op de hoogte gesteld kunnen worden. We benoemen ook welke partner daarbij aan zet is, zodat duidelijk wordt wie wat doet. Hierbij kijken we goed naar bestaande netwerken: het benaderen van boeren en tuinders kan bijvoorbeeld het beste gebeuren via de collega's van LaMi (Landbouw en Milieu in Utrecht): het initiatief van de provincie dat duurzaam boerenondernemerschap ondersteunt.

Uitrollen in fases

Zoals elk programma bestaat dit bewustwordingsprogramma uit verschillende fases. In dit document omschrijven we fase 1, 2 en 3. In fase 1 is het bewustwordingsprogramma samengesteld. Deze is nu afgerond. In fase 2 wordt het programma gedeeld met de partners en toegelicht. In fase 3 wordt begonnen met het uitrollen ervan. Tijdens het uitrollen verzamelen we feedback tijdens drie pilots, in samenwerking met de partners in de betreffende gebieden. We leren van dingen die fout gaan. Op basis daarvan passen we het programma aan en gaan we door.

Colofon

Dit Programma bewustwording drinkwaterbronnen provincie Utrecht is een initiatief van de provincie Utrecht, in samenwerking met:

Drinkwaterpartners provincie Utrecht

Projectleiding

Anne Agterberg, provincie Utrecht

Advies, tekst en vormgeving

Erik Jan Harmens, Ria de Wit en Karin Keuning, Helder en Duidelijk

www.provincie-utrecht.nl/drinkwater
drinkwaterbronnen@provincie-utrecht.nl

maart 2024

Bijlage 1: Kernboodschap

Kwaliteit grondwater

Schoon drinkwater is voor de mens een eerste levensbehoefte. In de provincie Utrecht wordt het vooral gemaakt van grondwater en de kwaliteit daarvan staat onder druk. De reden hiervoor is dat er meer activiteiten in de bodem zijn en dat er meer wordt gebouwd. Verontreinigende stoffen die in de ondergrond terechtkomen zijn een bedreiging voor de drinkwaterbronnen. Het water moet steeds meer gezuiverd worden voor het de waterleiding in kan. Dat is ingewikkeld en het kost geld. En daarmee stijgt de prijs van drinkwater.

Belang van onze drinkwaterbronnen

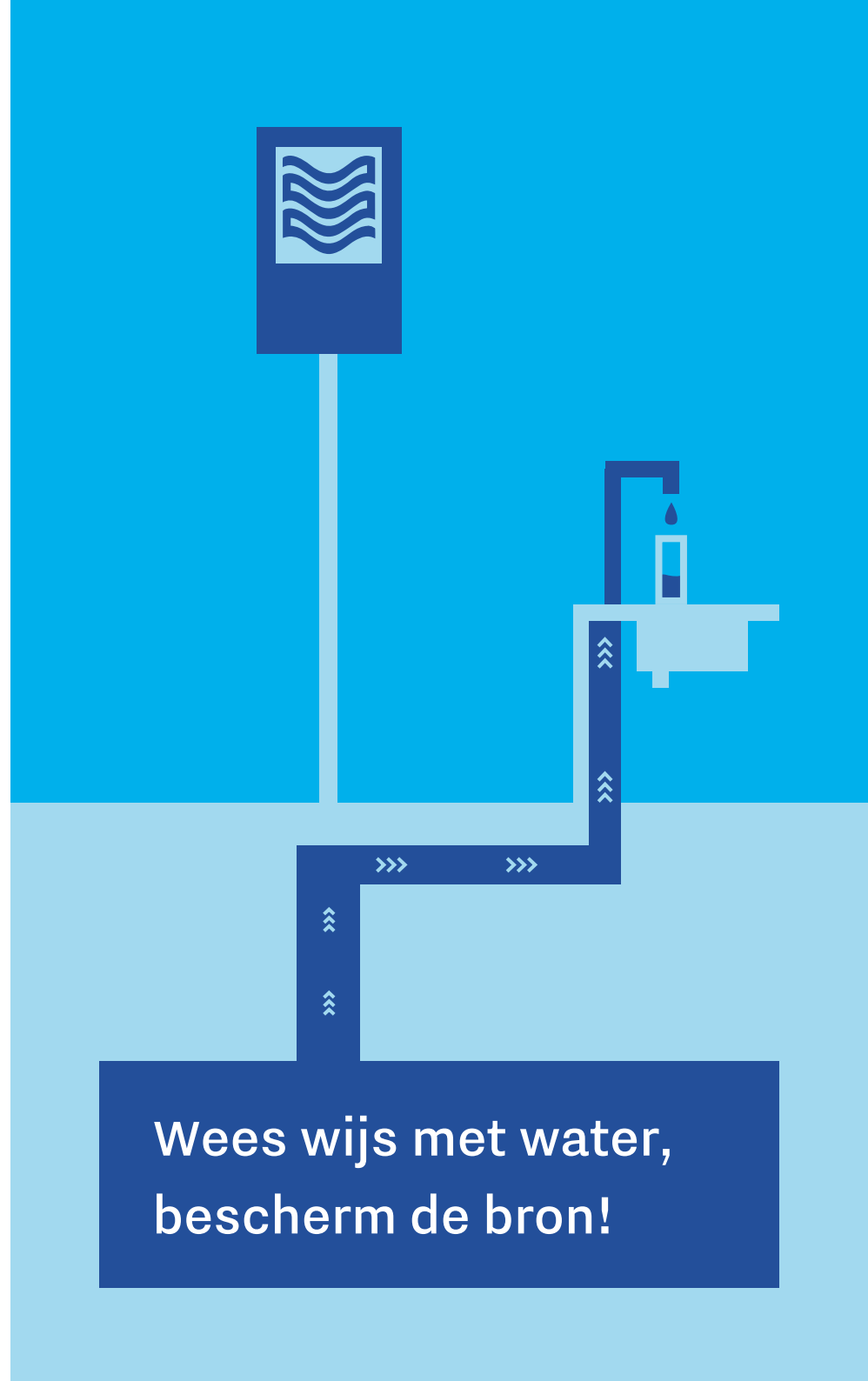
In de provincie Utrecht zijn 28 waterwinningen: plekken waar water wordt gewonnen om drinkwater van te maken. Om de drinkwaterbronnen te beschermen zijn er beschermingszones rondom de winningen waar regels gelden waaraan iedereen zich moet houden. Bijvoorbeeld: geen bodemenergie toegestaan, niet boren of graven door de beschermende kleilaag en bepaalde bestrijdingsmiddelen of andere gevaarlijke stoffen niet gebruiken. Het is belangrijk dat iedereen die regels kent en begrijpt waarom ze er zijn. Als we ons bewust zijn van het belang van de drinkwaterbronnen, kunnen we die beter beschermen.

Gebruik neemt toe

Behalve de kwaliteit staat ook de beschikbare hoeveelheid drinkwater onder druk. Dat komt doordat we meer woningen bouwen en het watergebruik per persoon toeneemt. Daarnaast is er tijdens warme en droge zomers een grote vraag naar drinkwater. Het is steeds moeilijker om aan die zogenoemde 'piekvragen' te kunnen voldoen.

We hebben allemaal invloed

We hebben allemaal invloed op ons drinkwater. We kunnen vervuiling van de bronnen voorkomen door ons aan de regels te houden. We kunnen verspilling van drinkwater tegengaan, door het bewust te gebruiken. Zo helpt iedereen mee aan een toekomst met voldoende schoon en betaalbaar drinkwater.

**Wees wijs met water,
bescherm de bron!**

Bijlage 2: De verschillende beschermingszones

Dit bord geeft aan dat je in een waterwingebied bent

Dit bord geeft aan dat je in een grondwaterbeschermingsgebied bent.

Wat is een waterwingebied?

In een waterwingebied liggen de drinkwaterwinningen: de plekken waar grondwater wordt gewonnen waarvan we drinkwater maken. Het zijn bijzonder kwetsbare gebieden met speciale regels. In waterwingebieden mag in feite niets anders plaatsvinden dan het winnen van grondwater. Zo voorkomen we dat het grondwater in de bronnen verontreinigd raakt. De grens van het wingebied eindigt waar het grondwater tenminste zestig dagen nodig heeft om de bronnen te bereiken.

Wat is een grondwaterbeschermingsgebied?

Een grondwaterbeschermingsgebied ligt als een schil rond een kwetsbaar waterwingebied. Het gaat om het gebied waar het regenwater dat in de grond zakt er tot 25 jaar over doet om de bronnen te bereiken. Het wordt daarom ook wel een 25-jaarszone genoemd. Het grondwater kan direct vanaf het maaiveld beïnvloed worden. Fabrieken kom je in deze gebieden daarom niet tegen. De provincie stimuleert grondwatervriendelijke activiteiten. Woon of werk je hier, dan gelden er speciale regels voor het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen, opslag van gevaarlijke stoffen en werkzaamheden op en in de bodem. Inwoners hebben zelf ook invloed op de kwaliteit van het grondwater: ons drinkwater voor morgen.

Wat is een boringsvrije zone?

Sommige plekken in de grond zijn minder kwetsbaar voor vervuiling. Dit komt door een kleilaag in de ondergrond die slecht doordringbaar is zolang hij aaneengesloten is. Zo'n gebied noemen we een boringsvrije zone. De regels die hier gelden, moeten voorkomen dat deze beschermende kleilaag wordt doorboord.

Wat is een 100-jaars-aandachtsgebied?

Sommige grondwaterbeschermingsgebieden zijn zeer kwetsbaar. In de grond ontbreken beschermende kleilagen. De 25-jaarszone wordt dan omgeven door een 100-jaars-aandachtgebied. Er komt dus nóg een bufferzone bij. In de 100-jaarsaandachtsgebieden geldt een bijzondere de zorgplicht grondwater. Bij alle activiteiten moet altijd rekening gehouden worden met het drinkwaterbelang.

Wat is een beschermingszone oppervlaktewaterwinning?

Drinkwaterwinningen waarvoor oppervlaktewater wordt gebruikt, zijn kwetsbaar voor verontreinigingen die via het water of de lucht bij de winning kunnen komen. Met de beschermingszones oppervlaktewaterwinning wordt het oppervlaktewater en een strook land van 100 meter aan beide kanten van de oever beschermd tegen calamiteiten, vervuilde lozingen in het oppervlaktewater en risicovolle ruimtelijke ontwikkelingen.

Wat is de strategische grondwatervoorraad?

Naast de beschermingszones die direct de drinkwaterwinningen beschermen heeft de provincie een strategische grondwatervoorraad aangewezen. Deze voorraad is er voor om te zorgen dat er in de toekomst voldoende mogelijkheden zijn voor de winning van grondwater voor de drinkwatervoorziening.

Bijlage 3: Wie beschermt ons drinkwater?

De provincie Utrecht

De provincie is de hoeder van het grondwater, de voornaamste bron van ons drinkwater. In het landschap wijzen we beschermingszones aan waarin openbare drinkwaterwinningen liggen. We maken beleid dat ten goede komt van het grondwater. Ook maken we regels voor de bescherming van het grondwater en zorgen voor de handhaving ervan. We zorgen eveneens voor het veiligstellen van toekomstige grondwatervoorraden.

De provincie werkt samen met:

Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het oppervlaktewater. In de provincie Utrecht wordt op twee plekken drinkwater gewonnen uit oppervlaktewater.

Drinkwaterbedrijven

De drinkwaterbedrijven zuiveren grondwater en oppervlaktewater en zorgen voor schoon en veilig drinkwater tegen een betaalbare prijs, nu en in de toekomst.

Omgevingsdiensten

De omgevingsdiensten zijn de uitvoerders van de Waterwet. Ze houden toezicht bij bedrijven en handhaven de regels in de grondwaterbeschermingszones. Ook vergunningverlening behoort tot de taken. Er zijn in de provincie twee omgevingsdiensten: de Omgevingsdienst Regio Utrecht (Odr) en de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD).

Waterschappen

De waterschappen dragen zorg voor de kwaliteit van het oppervlaktewater in relatie tot de drinkwatervoorziening. Ze zijn onder andere verantwoordelijk voor het zuiveren van het afvalwater en het voorkomen dat vervuilende stoffen in het water komen. Ook werken de waterschappen aan het opslaan van water voor tijden van droogte en stimuleren ze bewoners en bedrijven om waterbesparende maatregelen te nemen.

Gemeenten

De gemeenten dragen bij aan de bescherming van de kwaliteit en de beschikbare hoeveelheid van de bronnen voor ons drinkwater. Ze werken onder meer aan de ruimtelijke inrichting, onderhoud van de riolering, het opwekken van duurzame energie, aanpassingen aan klimaatverandering en beheer van de sportvelden.

Overige partners

Natuurorganisaties als Natuur en Milieufederatie Utrecht zijn een belangrijke partner van de provincie, omdat ze bewonersinitiatieven ondersteunen en daarmee een belangrijke brug zijn naar bewoners. MVO Nederland, VNO-NCW en brancheorganisaties voor bodemenergie helpen ons om bedrijven actief te betrekken bij de drinkwaterbescherming in de provincie.

Bewoners en bedrijven

Bewoners en bedrijven kunnen bijdragen aan de bescherming van de kwaliteit en de beschikbare hoeveelheid van de bronnen voor ons drinkwater. Door bewuster te leven en ondernemen, medicijnresten netjes weg te brengen in plaats van door te spoelen, en zuiniger te zijn met water.

Bijlage 4: De winningen in de provincie Utrecht

Belangrijkste landgebruik

Op de kaarten zijn de drie belangrijkste vormen van landgebruik in de beschermingszones rondom de winning weergegeven. Ieder type landgebruik kan risico's opleveren voor de waterwinning. De bewustwording gaat niet alleen over die risico's. Het is ook van belang dat iedereen zich realiseert dat wat je doet op, of in de bodem effect kan hebben op de kwaliteit van drinkwaterbronnen. In de legenda staan een paar voorbeelden van die risico's. De opsomming is niet compleet en zeker niet overal van toepassing. Voorbeeld: niet op ieder bedrijventerrein zullen gevaarlijke stoffen een rol spelen.

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Bedrijfsterreinen

Aandacht voor opslag / gebruik gevaarlijke stoffen, gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, aanleg bodemenergiesystemen, calamiteiten zoals lekkage / brand en het op orde zijn van het calamiteitenplan

Bos / natuur

Aandacht voor illegale dumping van afval, verdroging

Bouwterrein

Aandacht voor gebruik gevaarlijke stoffen, boringen in de ondergrond, aanleg leidingen

Park / Plantsoen

Aandacht voor gebruik bestrijdingsmiddelen onderhoud groen, afval, hondenpoep

Sportterreinen

Aandacht voor gebruik bestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, gebruik water

Water met recreatieve functie

Aandacht voor lekkende brandstof van motorboten, afval in het water

Woongebieden

Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Zonneparken

Aandacht voor onderhoud, schoonhouden zonnepanelen, op orde zijn van calamiteitenplan, met name in relatie tot brand bij panelen en/of energieopslagsystemen (EOS)

Verblifsrecreatie

Aandacht voor gebruik bestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, afval, gebruik (zwem)water, hondenpoep nabij waterwinputten in openbare waterwingebieden

Thema's

In ieder beschermingsgebied spelen andere thema's, die gekoppeld kunnen worden aan de bescherming van de drinkwaterbronnen. Het ligt voor de hand om de communicatie over de bescherming te koppelen aan thema's die toch al in het gebied spelen. Want deze thema's kunnen heel goed samengaan met het belang van het beschermen van de drinkwaterbron, maar kunnen soms ook conflicteren. Voorbeelden van deze thema's zijn weergegeven aan de rechterkant van iedere kaart. De thema's zijn slechts suggesties, gebaseerd op een eerste inventarisatie tijdens de totstandkoming van dit bewustwordingsprogramma. Bij de uitvoering van het programma zullen de thema's nauwkeuriger worden bepaald door de betrokken partijen in de verschillende gebieden.

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- 100-jaarsaandachtsgebied
- Grondwaterbeschermingsgebied
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Spoorweg
- Hoofdweg
- Bos
- Sportterreinen
- Woongebieden
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- Stichtse Rotonde
- Bos Klein Zwitserland
- N221
- Golfclub
- Amersfoort
- A28

Belangrijkste landgebruik

Bos

Aandacht voor illegale dumping van afval, verdroging

Sportterreinen

Aandacht voor gebruik bestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, gebruik water

Woongebieden

Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Warmtetransitie
- Klimaatadaptatie
- Groenonderhoud/recreatie

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Amersfoort
- Provincie Utrecht
- RUD
- Waterschap Vallei en Veluwe

Amersfoort-Koedijkerweg

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Zonneparken

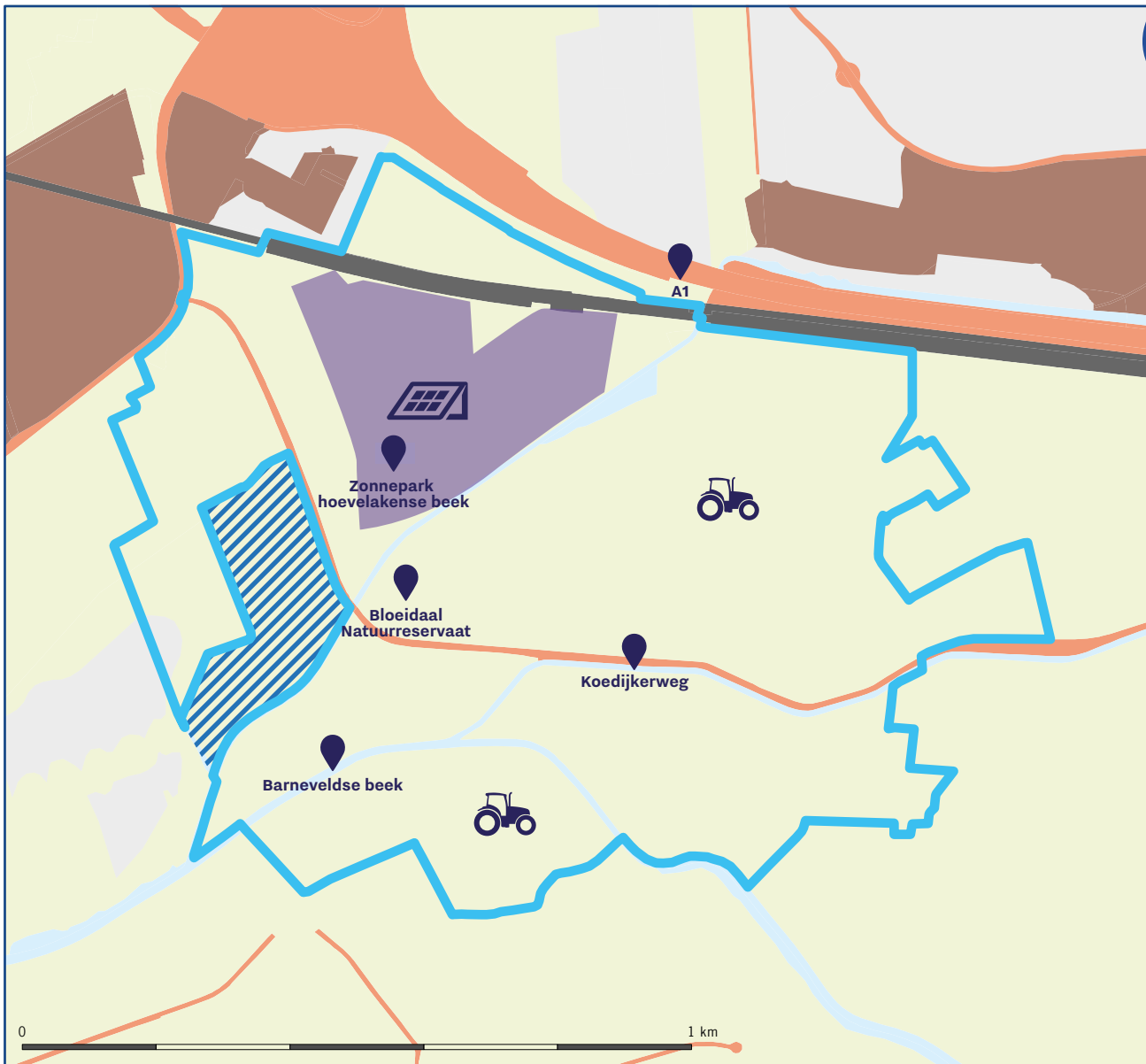
Aandacht voor onderhoud, schoonhouden zonnepanelen, op orde zijn van calamiteitenplan, met name in relatie tot brand bij panelen en/of energieopslagsystemen (EOS)

Mogelijke thema's

- Duurzame landbouw
- Energietransitie

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Amersfoort
- Provincie Utrecht
- RUD
- Waterschap Vallei en Veluwe

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

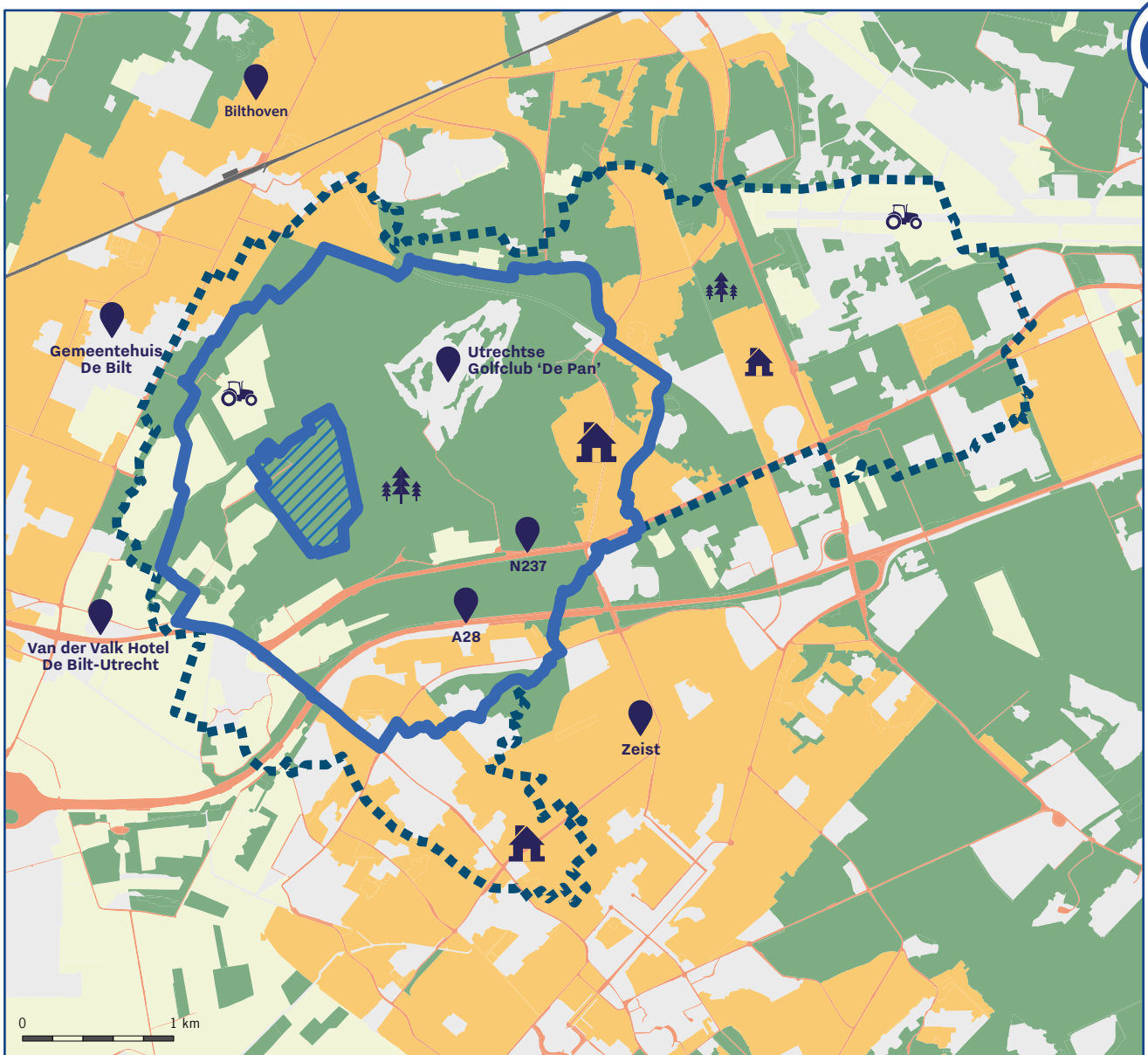
- Boringsvrije zone
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Spoorweg
- Hoofdweg
- Agrarisch gebruik
- Bedrijfsterreinen
- Zonneparken
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- Barneveldse beek
- Zonneparken hoevelakense beek
- Bloeidaal Natuurreservaat
- Koedijkerweg
- A1

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik
Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Bos
Aandacht voor illegale dumping van afval, verdroging

Woongebieden
Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Recreatie
- Droogte
- Duurzame landbouw

Betrokken drinkwaterpartners

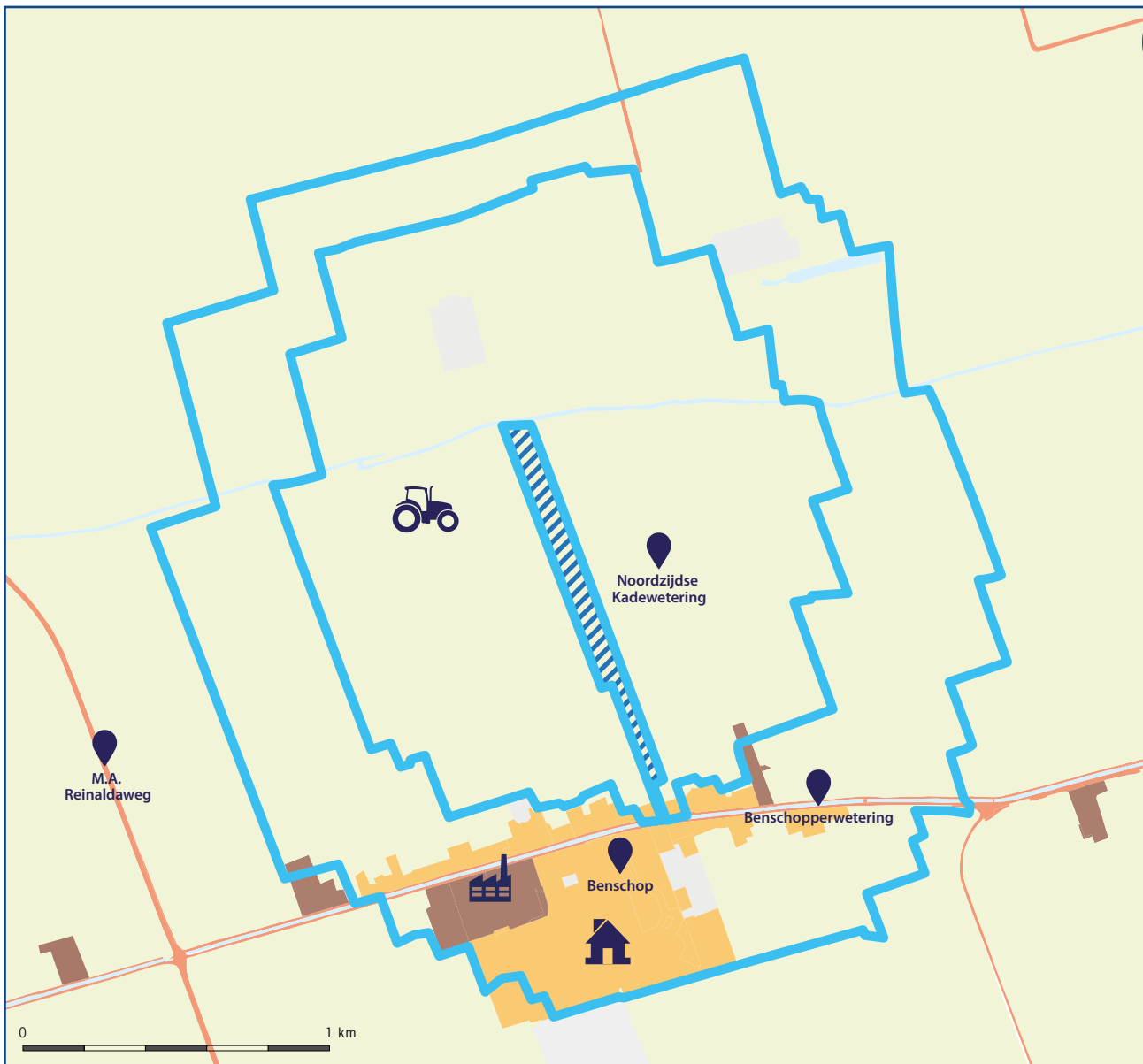
- Vitens
- Gemeenten De Bilt, Zeist
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- HDSR

LEGENDA

- Grondwaterbeschermingszone**
- 100-jaarsaandachtsgebied
  - Grondwaterbeschermingsgebied
  - Waterwingebied

- Landgebruik (BBG, 2017)**
- Spoorweg
  - Hoofdweg
  - Agrarisch gebruik
  - Bos
  - Woongebieden
  - Overig

- Herkenningspunten op de kaart**
- Gemeentehuis De Bilt
  - Van der Valk Hotel De Bilt-Utrecht
  - Bilthoven
  - Utrechtse Golfclub 'De Pan'
  - N237
  - Zeist

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- Boringsvrije zone
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Hoofdweg
- Agrarisch gebruik
- Bedrijfsterreinen
- Woongebieden
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- M.A. Reinaldaweg
- Benschop
- Noordzijdse Kadewetering
- Benschopperwetering

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Bedrijfsterreinen

Aandacht voor opslag / gebruik gevaarlijke stoffen, gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, aanleg bodemenergiesystemen, calamiteiten zoals lekkage / brand en het op orde zijn van het calamiteitenplan

Woongebieden

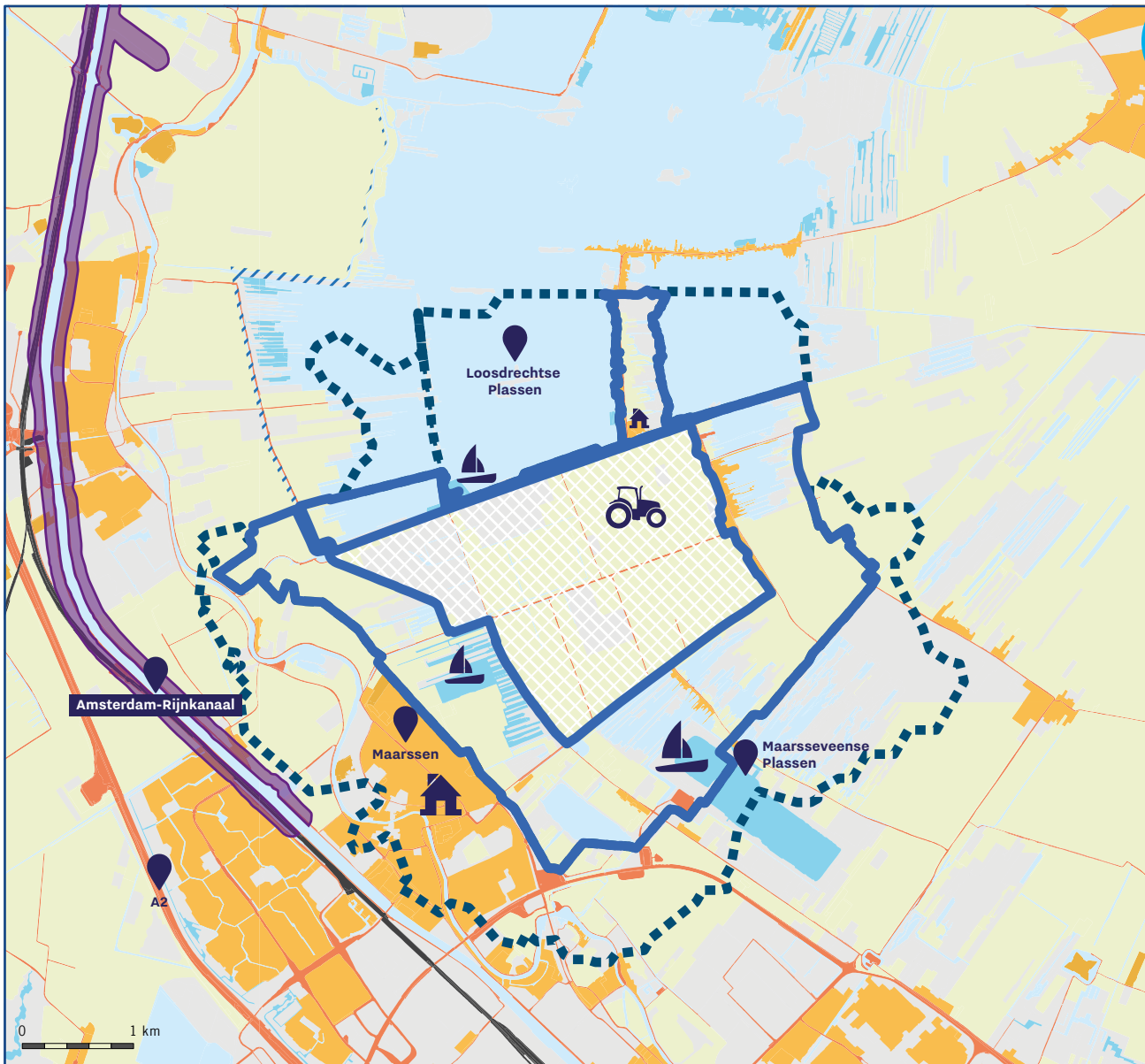
Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Warmtetransitie
- Duurzame landbouw
- Duurzame bedrijfsterreinen

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Lopik
- Provincie Utrecht
- RUD
- HDSR

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- 100-jaarsaandachtsgebied
- Grondwaterbeschermingsgebied
- Waterwingebied
- Oppervlaktewaterwinning

Landgebruik (BBG, 2017)

- Spoorweg
- Hoofdweg
- Agrarisch gebruik
- Water met recreatieve functie
- Woongebieden
- Overig

Herkenningpunten op de kaart

- A2
- Amsterdam-Rijnkanaal
- Maarsse
- Loosdrechtse Plassen
- Maarsseveense Plassen

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Water met recreatieve functie

Aandacht voor lekkende brandstof van motorboten, afval in het water

Woongebieden

Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

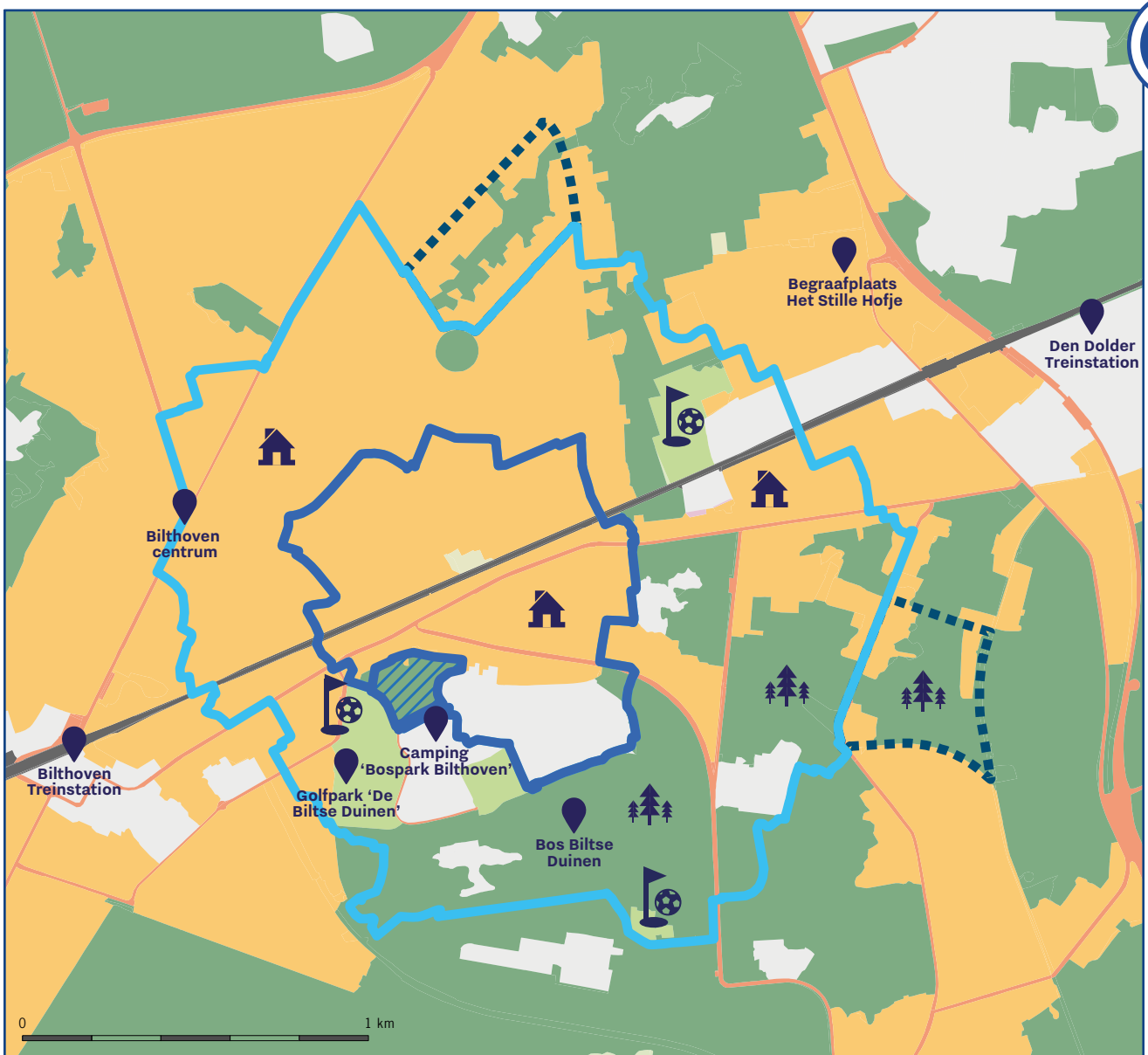
- Duurzame landbouw
- Recreatie
- Natuur

Betrokken drinkwaterpartners

- Waternet
- Gemeente Stichtse Vecht
- Provincie Utrecht
- Provincie Noord-Holland
- RUD
- ODRU
- Waterschap: AGV

Bilthoven

Belangrijkste landgebruik

Bos
Aandacht voor illegale dumping van afval, verdroging

Sportterreinen
Aandacht voor gebruik bestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, gebruik water

Woongebieden
Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Warmtetransitie
- Klimaatadaptatie
- Groenonderhoud/recreatie

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente De Bilt
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- HDSR

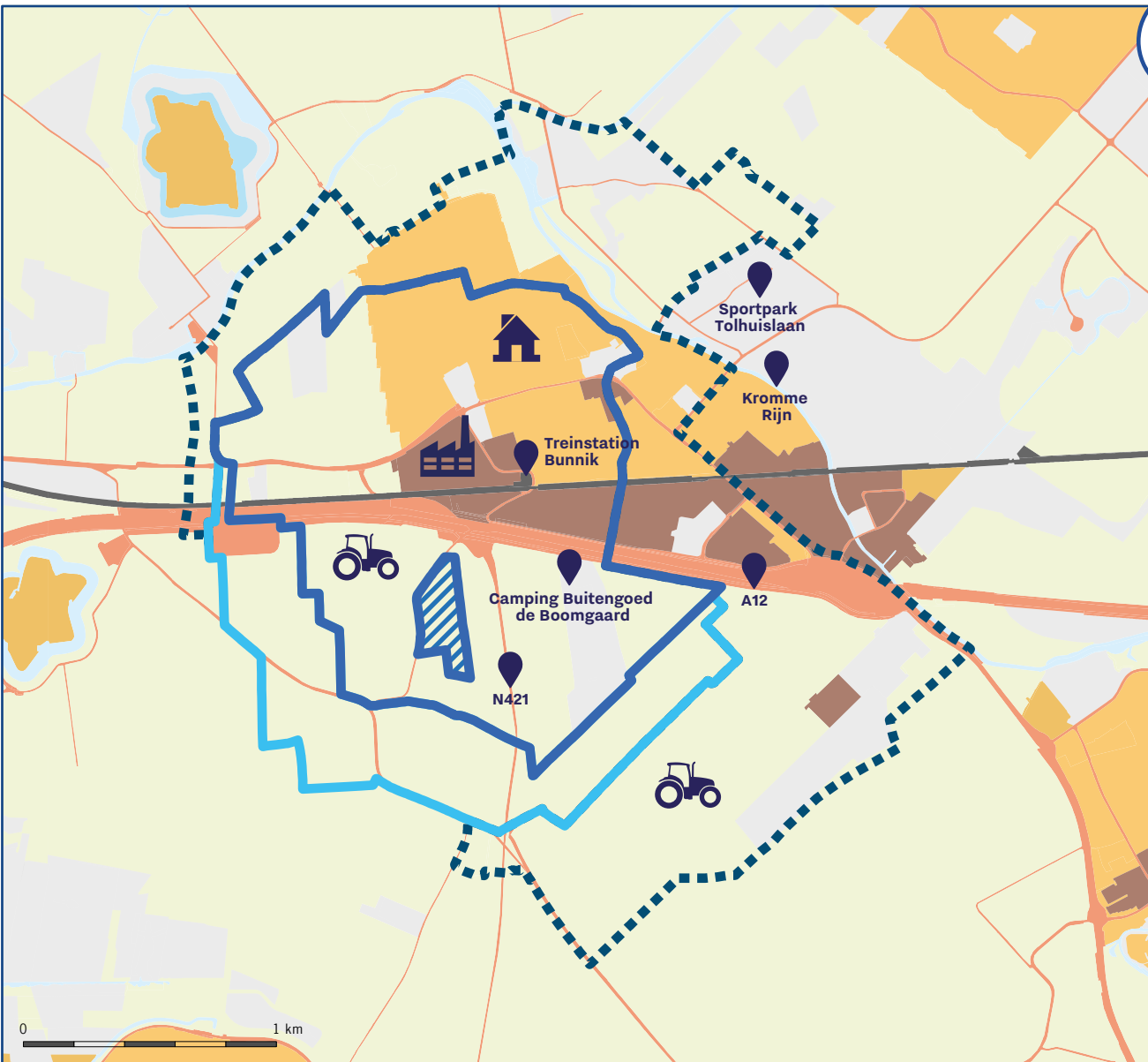
LEGENDA

- Grondwaterbeschermingszone**
- 100-jaarsaandachtsgebied
  - Boringsvrije zone
  - Grondwaterbeschermingsgebied
  - Waterwingebied

- Landgebruik (BBG, 2017)**
- Spoorweg
  - Hoofdweg
  - Bos
  - Sportterreinen
  - Woongebieden
  - Overig

Herkenningspunten op de kaart

- Bilthoven centrum
- Bilthoven treinstation
- Golfpark 'De Biltse Duinen'
- Camping 'Bospark Bilthoven'
- Bos Biltse Duinen
- Den Dolder Treinstation

LEGENDA		Landgebruik (BBG, 2017)		Herkenningpunten op de kaart	
	100-jaarsaandachtsgebied		Spoorweg		Sportpark Tolhuislaan
	Boringsvrije zone		Hoofdweg		Kromme Rijn
	Grondwaterbeschermingsgebied		Agrarisch gebruik		Treinstation Bunnik
	Waterwingebied		Bedrijfsterreinen		Camping Buitengoed de Boomgaard
			Woongebieden		A12
			Overig		N421

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Bedrijfsterreinen

Aandacht voor opslag / gebruik gevaarlijke stoffen, gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, aanleg bodemenergiesystemen, calamiteiten zoals lekkage / brand en het op orde zijn van het calamiteitenplan

Woongebieden

Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Warmtetransitie
- Klimaatadaptatie
- Duurzame landbouw

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Bunnik
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- HDSR

LEGENDA

- Grondwaterbeschermingszone**
- Boringsvrije zone
  - Grondwaterbeschermingsgebied
  - Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Hoofdweg
- Agrarisch gebruik
- Woongebieden
- Zonneparken
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- Kromme Rijn
- N229
- Cothen
- Sportvereniging Fortissimo S.V.F. Cothen

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik
 Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Woongebieden
 Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Zonneparken
 Aandacht voor onderhoud en schoonhouden zonnepanelen en op orde zijn van calamiteitenplannen in relatie tot risicobeheersing bodem / (grond)waterbelang

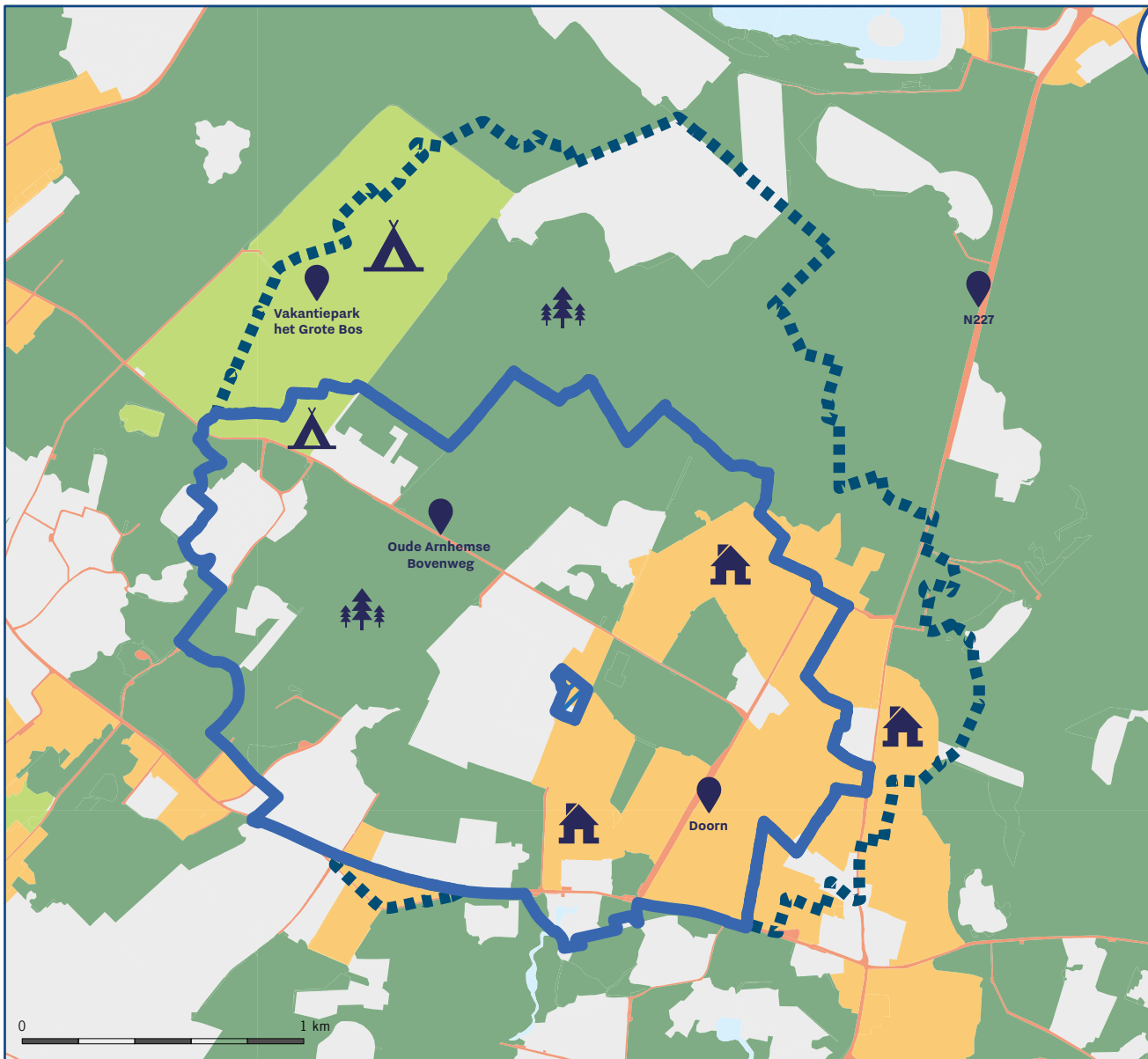
Mogelijke thema's

- Energietransitie
- Duurzame landbouw
- Klimaatadaptatie

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Wijk bij Duurstede
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- HDSR

Belangrijkste landgebruik

Bos

Aandacht voor illegale dumping van afval, verdroging

Verblijfsrecreatie

Aandacht voor gebruik bestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, afval, gebruik (zwem)water, hondenpoep nabij waterwinputten in openbare waterwingebieden

Woongebieden

Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Natuur
- Recreatie
- Klimaatadaptatie

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Utrechtse Heuvelrug
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- HDSR

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- 100-jaarsaandachtsgebied
- Grondwaterbeschermingsgebied
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

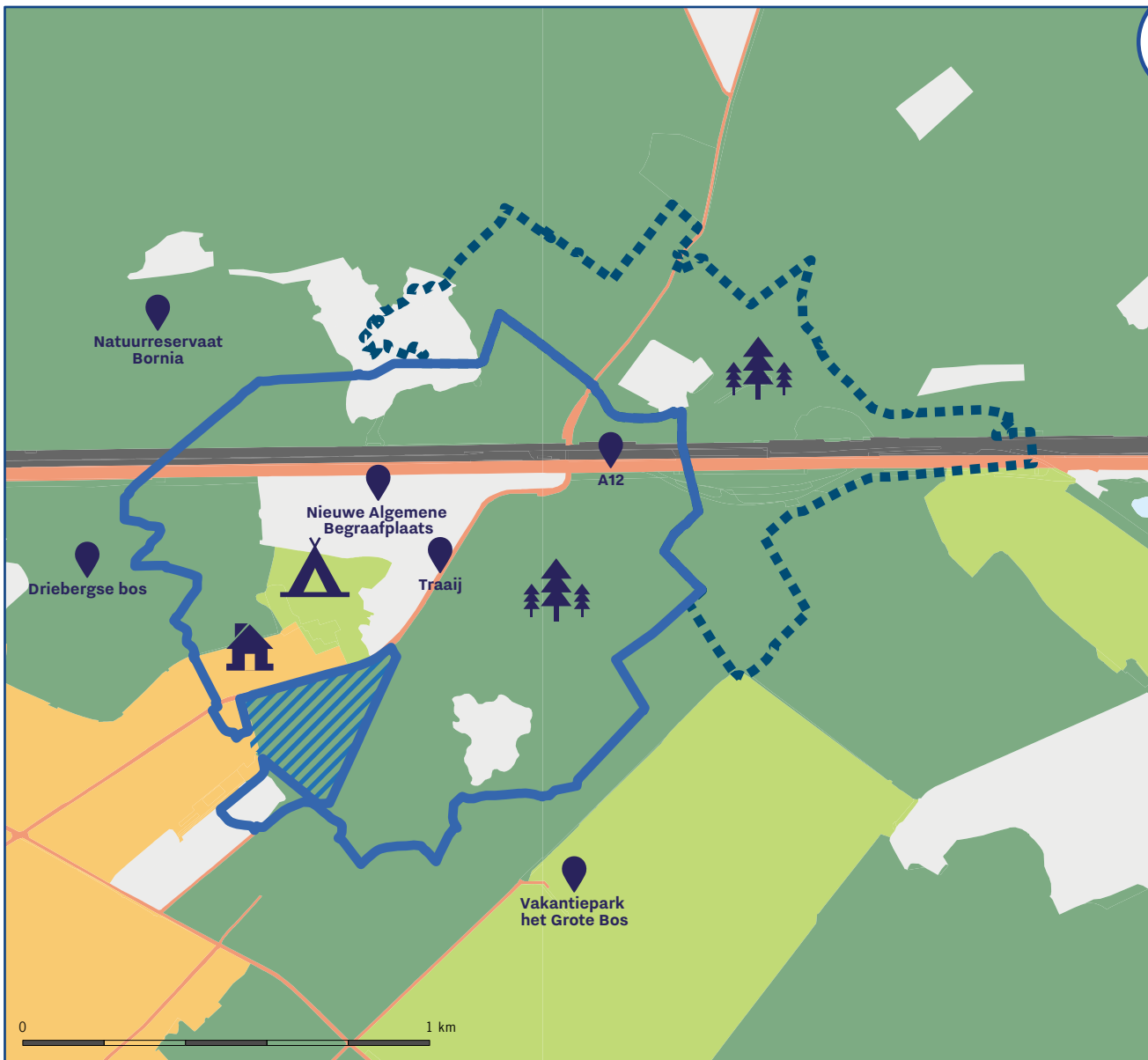
- Hoofdweg
- Bos
- Verblijfsrecreatie
- Woongebieden
- Overig

Herkenningpunten op de kaart

- Vakantiepark het Grote Bos
- Oude Arnhemse Bovenweg
- Sportterrein
- Doorn
- N227

Driebergen

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- 100-jaarsaandachtsgebied
- Grondwaterbeschermingsgebied
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Spoorweg
- Hoofdweg
- Bos
- Verblifsrecreatie
- Woongebieden
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- Driebergse bos
- Natuurreservaat Bornia
- Nieuwe Algemene Begraafplaats
- Traaij
- A12
- Vakantiepark het Grote bos

Belangrijkste landgebruik

Bos

Aandacht voor illegale dumping van afval, verdroging

Verblifsrecreatie

Aandacht voor gebruik bestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, afval, gebruik (zwem)water, hondenpoep nabij waterwinputten in openbare waterwingebieden

Woongebieden

Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Recreatie
- Natuur
- Droogte

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Utrechtse Heuvelrug
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- HDSR

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik
 Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Verblijfsrecreatie
 Aandacht voor gebruik bestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, afval, gebruik (zwem)water, hondenpoep nabij waterwinputten in openbare waterwingebieden

Water met recreatieve functie
 Lekkende brandstof van motorboten, afval in het water

Mogelijke thema's

- Duurzame landbouw
- Recreatie

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Bunschoten
- Provincie Utrecht
- RUD
- Waterschap Vallei en Veluwe

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- Boringsvrije zone
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Spoorweg
- Hoofdweg
- Agrarisch gebruik
- Verblijfsrecreatie
- Water met recreatieve functie
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- Eemmeer
- Palendijk
- Jachthaven Nieuwboer
- Sport Vereniging Spakenburg
- Bunschoten

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Park en plantsoen

Aandacht voor gebruik bestrijdingsmiddelen onderhoud groen, afval, hondenpoep

Woongebieden

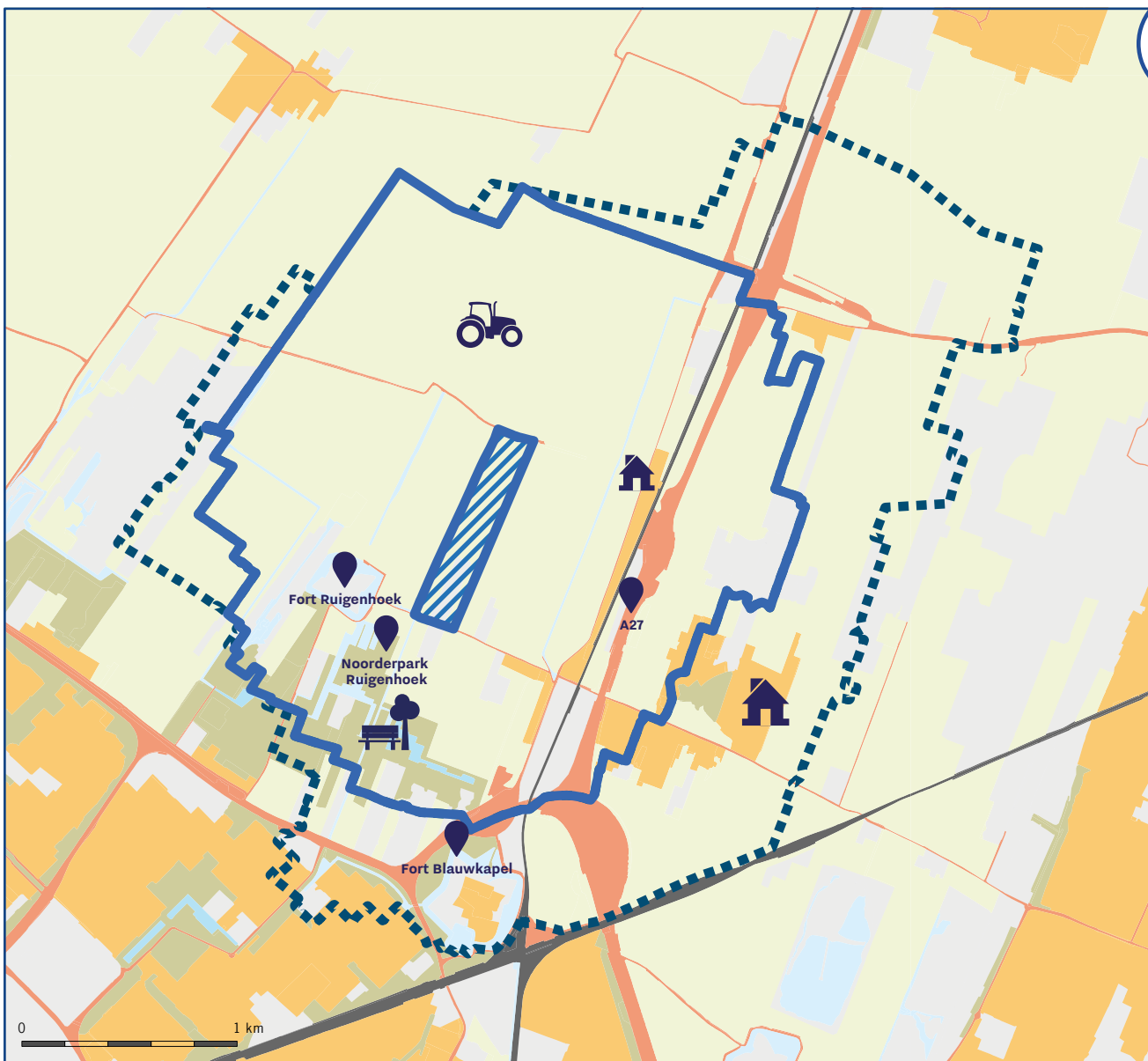
Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Recreatie
- Natuur
- Duurzame landbouw

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeenten de Bilt, Utrecht
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- HDSR

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

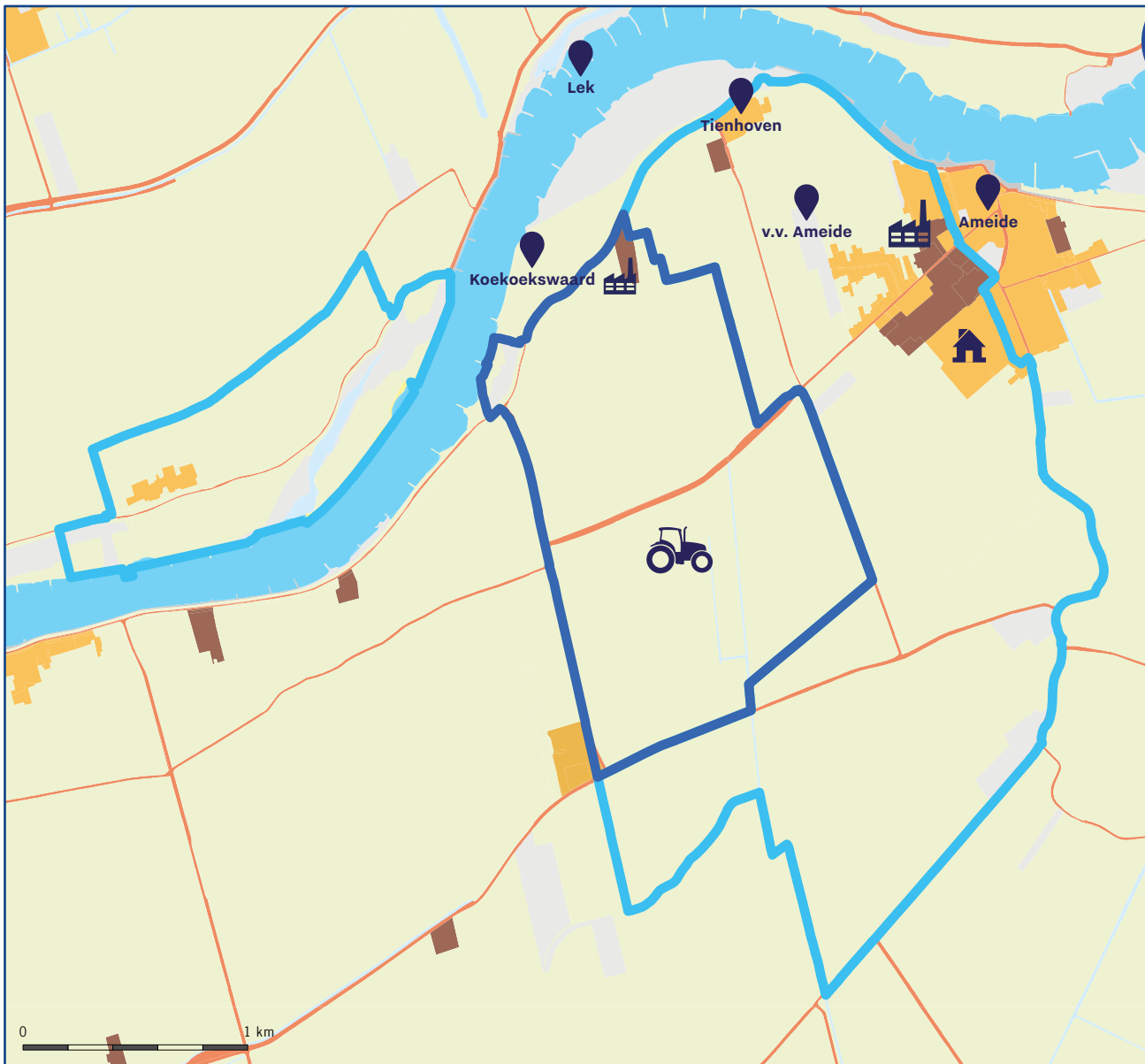
- 100-jaarsaandachtsgebied
- Grondwaterbeschermingsgebied
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Spoorweg
- Hoofdweg
- Agrarisch gebruik
- Park en plantsoen
- Woongebieden
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- Fort Ruigenhoek
- Noorderpark Ruigenhoek
- Fort Blauwkapel
- A27

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- Boringsvrije zone
- Grondwaterbeschermingsgebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Hoofdweg
- Agrarisch gebruik
- Bedrijfsterreinen
- Woongebieden
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- Koekoekswaard
- Lek
- Tienhoven
- v.v. Ameide
- Ameide

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Bedrijfsterreinen

Aandacht voor opslag / gebruik gevaarlijke stoffen, gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, aanleg bodemenergiesystemen, calamiteiten zoals lekkage / brand en het op orde zijn van het calamiteitenplan

Woongebieden

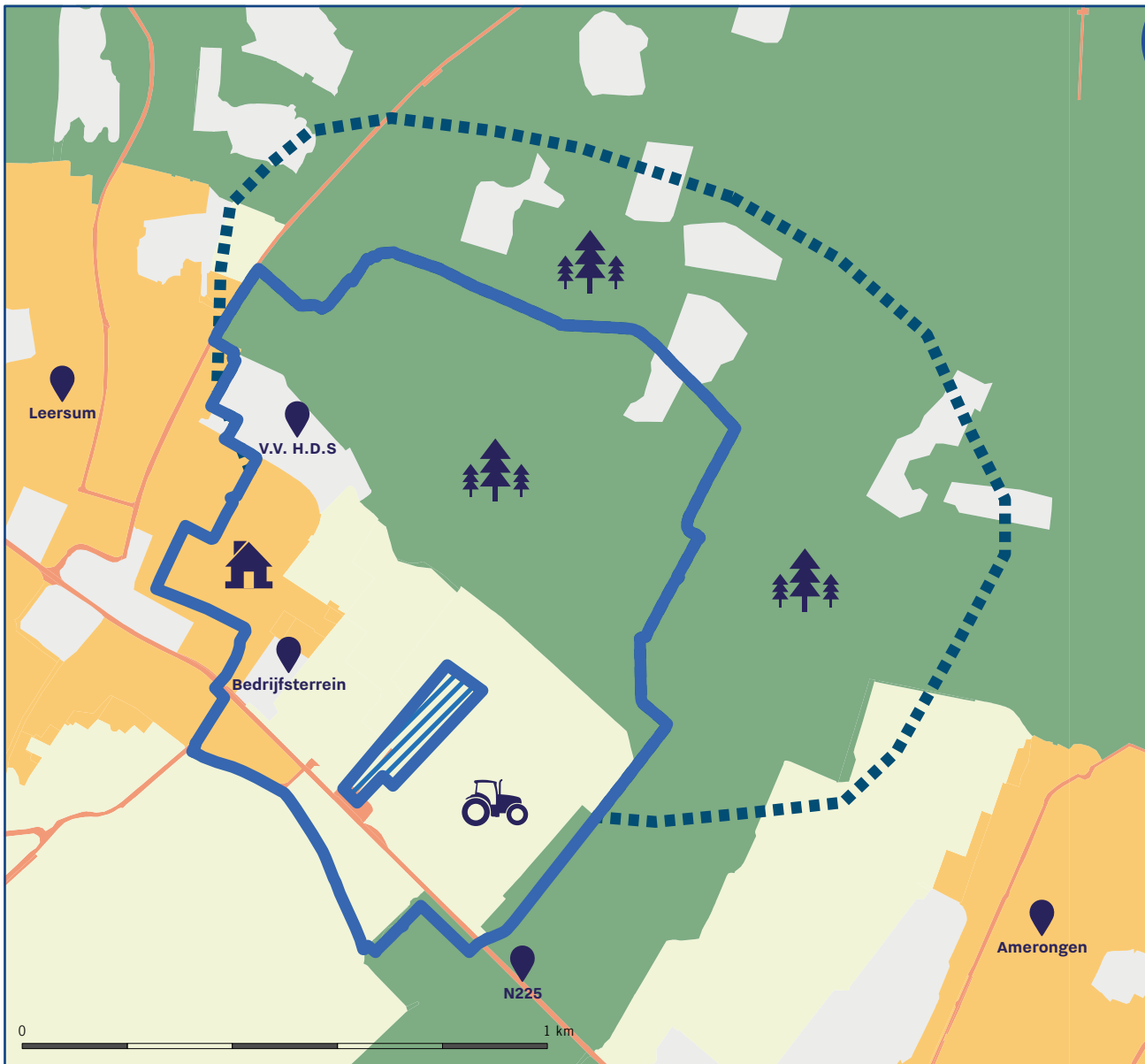
Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Duurzame landbouw
- Duurzame bedrijfsterreinen
- Warmtetransitie

Betrokken drinkwaterpartners

- Oasen
- Provincie Zuid-Holland
- Provincie Utrecht
- Gemeente Vijfheerenlanden
- RUD
- ODRU
- Waterschap Rivierenland

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- 100-jaarsaandachtsgebied
- Grondwaterbeschermingsgebied
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Hoofdweg
- Agrarisch gebruik
- Bos
- Woongebied
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- Leersum
- V.V. HDS
- N225
- Amerongen

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Bos

Aandacht voor illegale dumping van afval, verdroging

Woongebieden

Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Recreatie
- Natuur
- Warmtetransitie

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Utrechtse Heuvelrug
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- HDSR

Leidsche Rijn

Belangrijkste landgebruik

Bedrijfsterreinen
Aandacht voor opslag / gebruik gevaarlijke stoffen, gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, aanleg bodemenergiesystemen, calamiteiten zoals lekkage / brand en het op orde zijn van het calamiteitenplan

Park en Plantsoen
Aandacht voor gebruik bestrijdingsmiddelen onderhoud groen, afval, hondenpoep

Woongebieden
Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Warmtetransitie
- Klimaatadaptatie
- Duurzame bedrijfsterreinen

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Utrecht
- Provincie Utrecht
- RUD
- HDSR

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

Boringsvrije zone

Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

Spoorweg

Hoofdweg

Bedrijfsterreinen

Park en plantsoen

Woongebieden

Overig

Herkenningpunten op de kaart

Treinstation Vleuten

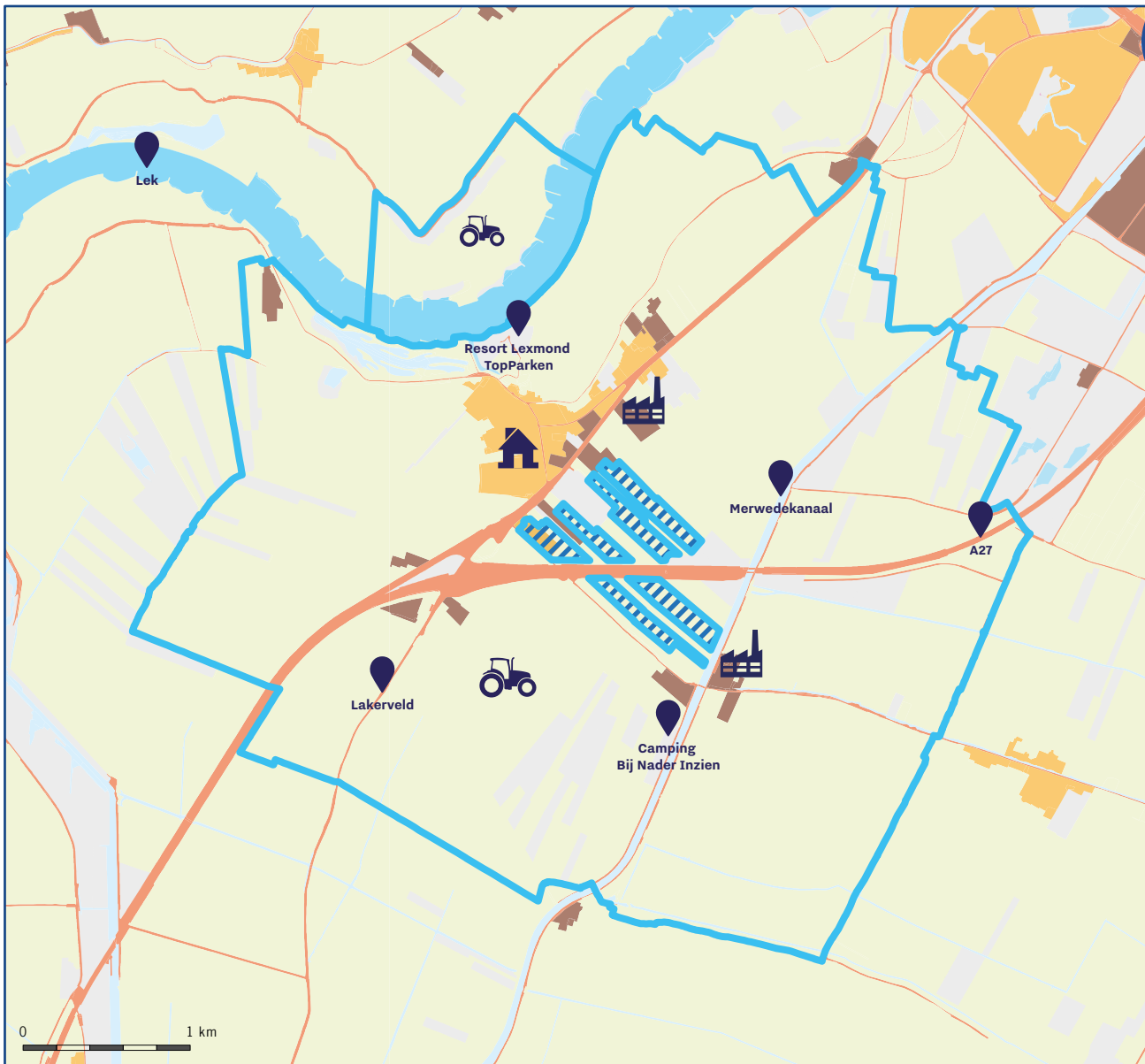
Maximapark

Treinstation Utrecht Terwijde

Waterwinpark Leidsche Rijn

A2

Lage Weide

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- Boringsvrije zone
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Hoofdweg
- Agrarisch gebruik
- Bedrijfsterreinen
- Woongebieden
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- Lek
- Lakerveld
- Resort Lexmond TopParken
- Camping Bij Nader Inzien
- Merwedekanaal
- A27

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Bedrijfsterreinen

Aandacht voor opslag / gebruik gevaarlijke stoffen, gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, aanleg bodemenergiesystemen, calamiteiten zoals lekkage / brand en het op orde zijn van het calamiteitenplan

Woongebieden

Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Duurzame landbouw
- Duurzame bedrijfsterreinen
- Warmtetransitie

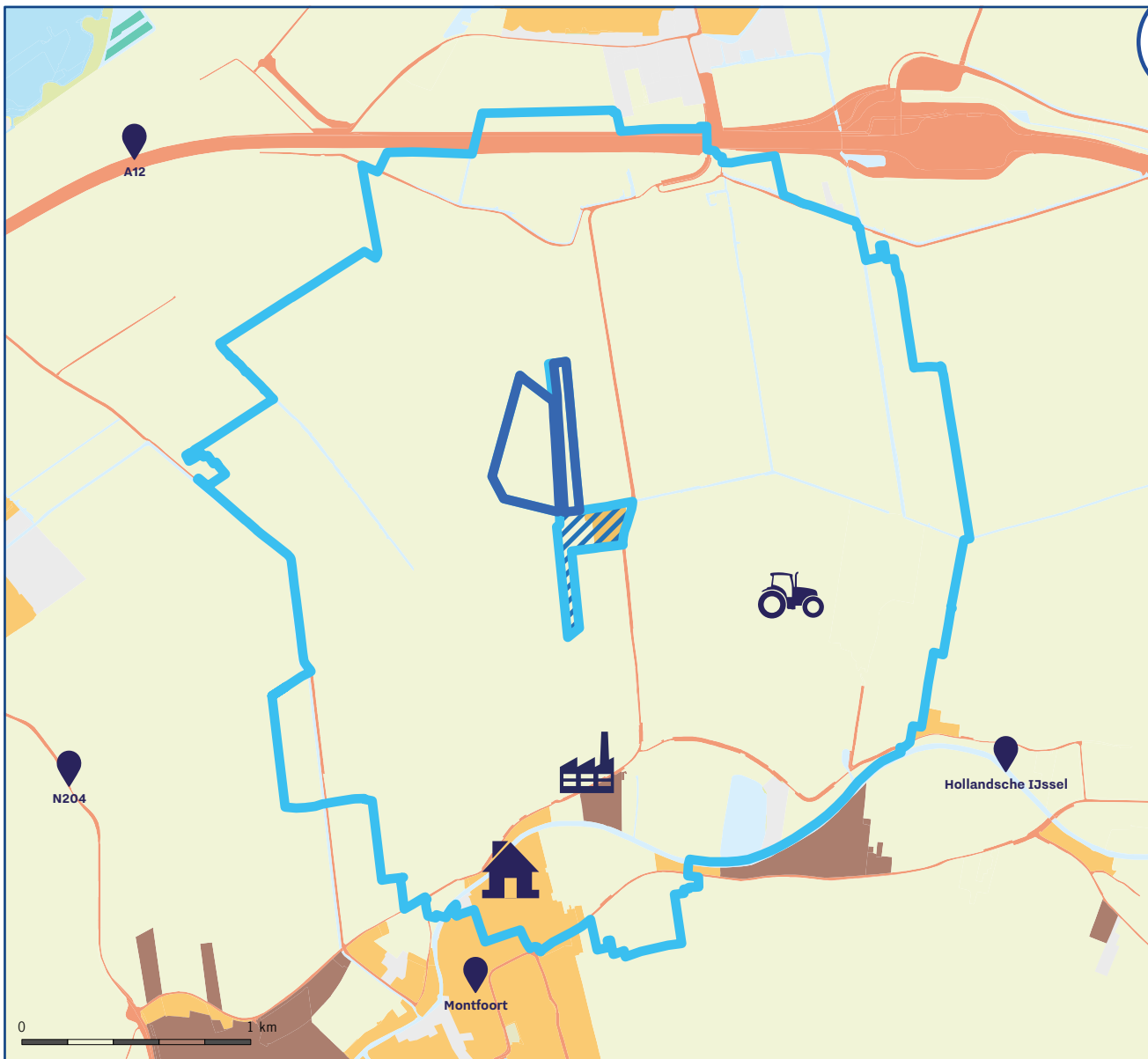
Betrokken drinkwaterpartners

- Oasen
- Gemeente Vijfheerenlanden
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- Waterschap Rivierenland

Linschoten

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- Boringsvrije zone
- Grondwaterbeschermingsgebied
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Hoofdweg
- Agrarisch gebruik
- Bedrijfsterreinen
- Woongebieden
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- N204
- A12
- Montfoort
- Hollandsche IJssel

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Bedrijfsterreinen

Aandacht voor opslag / gebruik gevaarlijke stoffen, gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, aanleg bodemenergiesystemen, calamiteiten zoals lekkage / brand en het op orde zijn van het calamiteitenplan

Woongebieden

Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Duurzame landbouw
- Duurzame bedrijfsterreinen
- Warmtetransitie

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Montfoort
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- HDSR

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Bedrijfsterreinen

Aandacht voor opslag / gebruik gevaarlijke stoffen, gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, aanleg bodemenergiesystemen, calamiteiten zoals lekkage / brand en het op orde zijn van het calamiteitenplan

Woongebieden

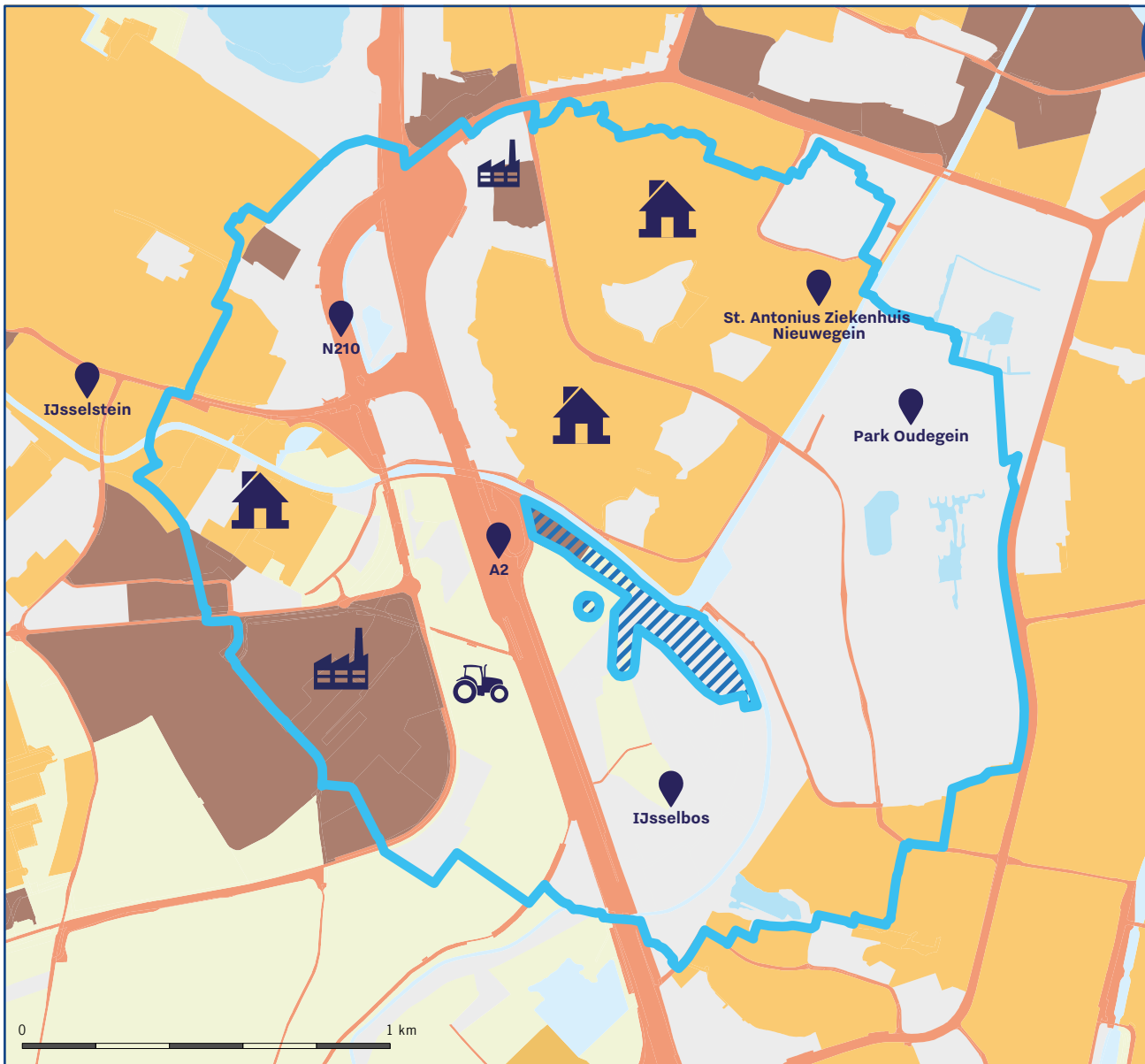
Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Warmtetransitie
- Duurzame bedrijfsterreinen
- Duurzame landbouw

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeenten Nieuwegein en IJsselstein
- Provincie Utrecht
- RUD
- HDSR

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

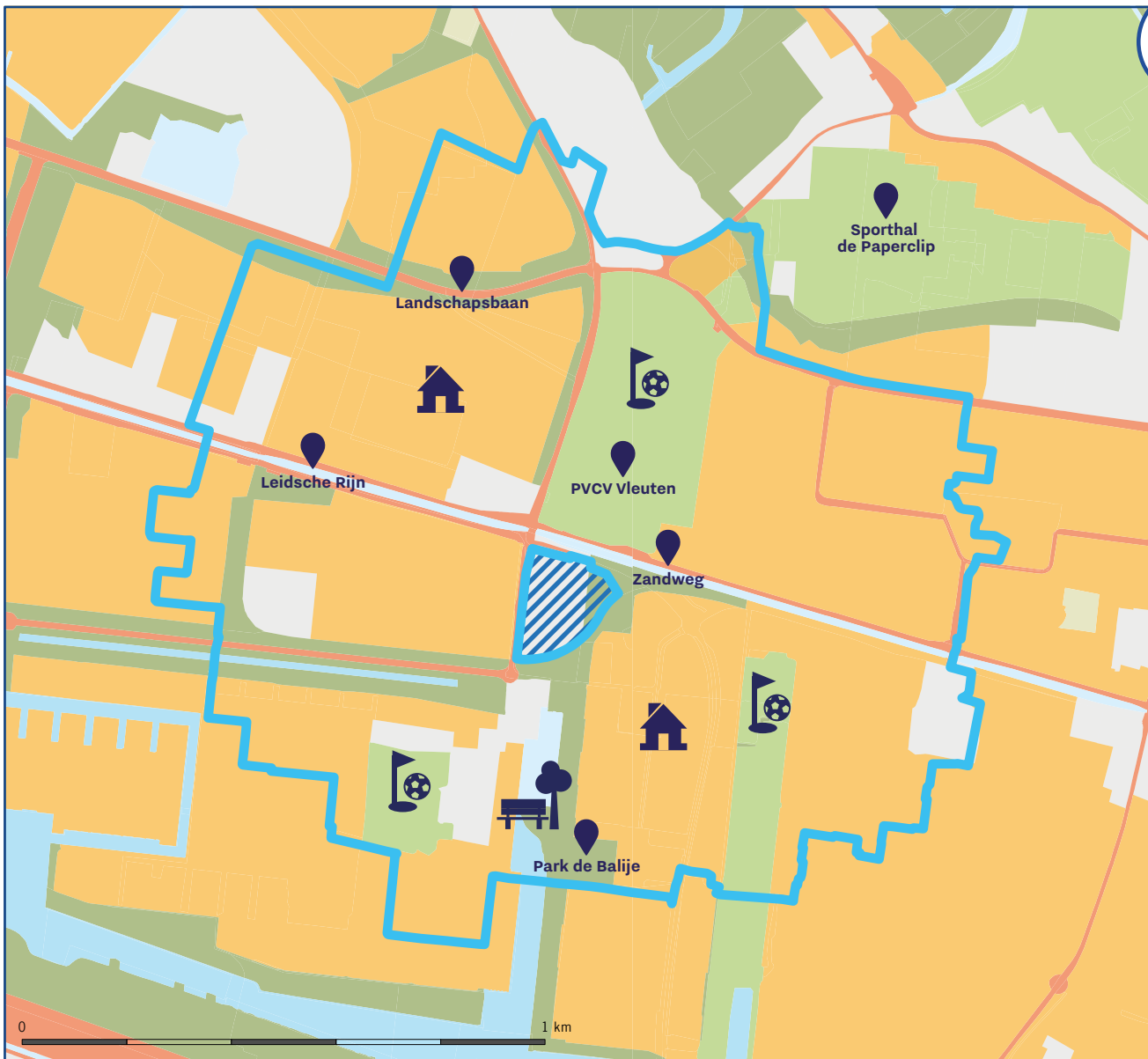
- Boringsvrije zone
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Hoofdweg
- Agrarisch gebruik
- Bedrijfsterreinen
- Woongebieden
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- IJsselstein
- N210
- A2
- St. Antonius Ziekenhuis Nieuwegein
- IJsselbos
- Park Oudegein

Belangrijkste landgebruik

Park en Plantsoen

Aandacht voor gebruik bestrijdingsmiddelen onderhoud groen, afval, hondenpoep

Sportterreinen

Aandacht voor gebruik bestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, gebruik water

Woongebieden

Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Warmtetransitie
- Klimaatadaptatie
- Groenonderhoud

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Utrecht
- Provincie Utrecht
- RUD
- HDSR

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- Boringsvrije zone
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Hoofdweg
- Park en Plantsoen
- Sportterreinen
- Woongebieden
- Overig

Herkenningpunten op de kaart

- Leidsche Rijn
- Landschapsbaan
- PVCV Vleuten
- Park de Balije
- Zandweg
- Sporthal de Paperclip

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik bestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, gebruik water

Bos

Aandacht voor illegale dumping van afval, verdroging

Woongebieden

Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Natuur
- Recreatie
- Warmtetransitie

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Rhenen
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- HDSR

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- Boringsvrije zone
- Grondwaterbeschermingsgebied
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

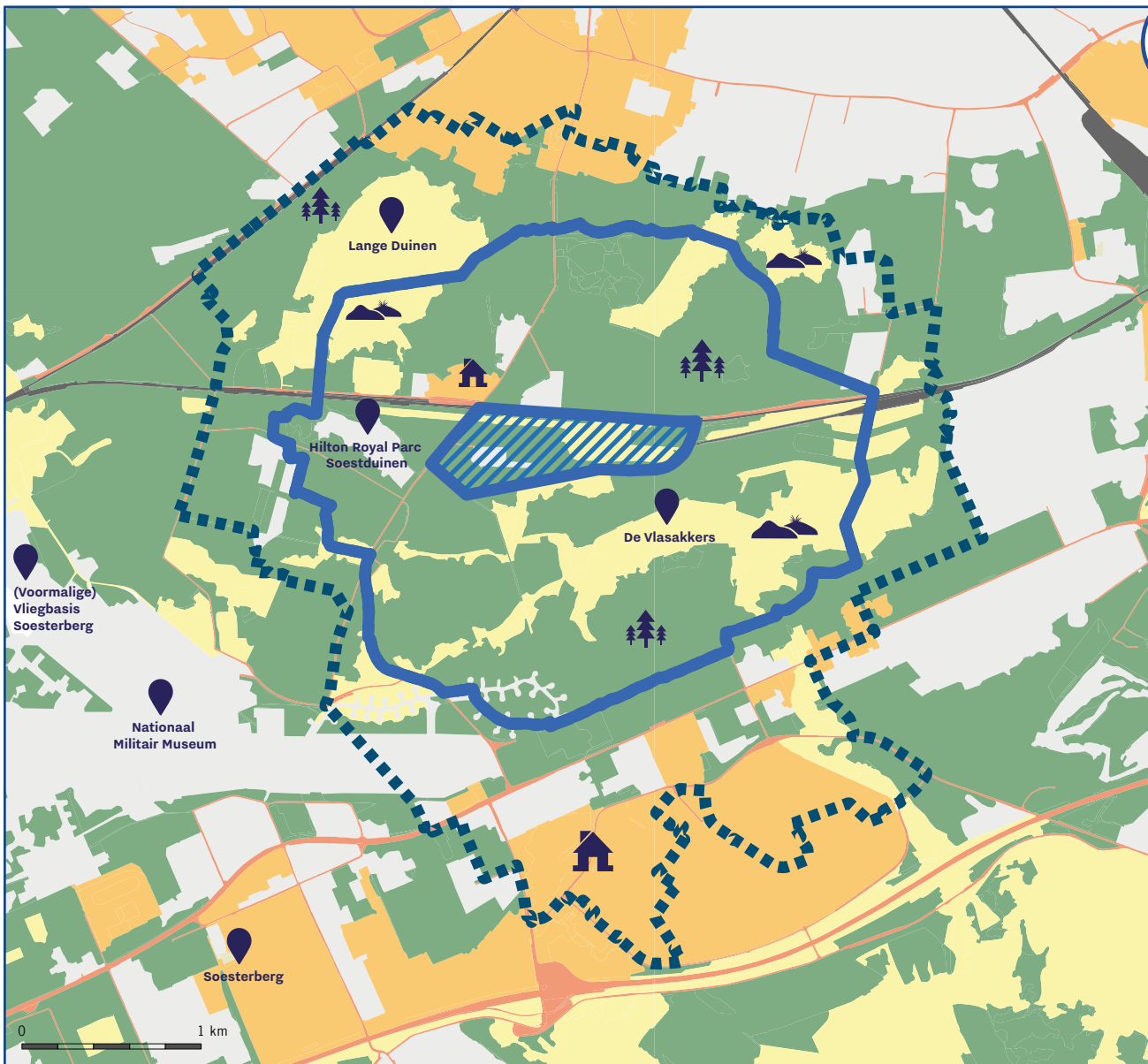
- Spoorweg
- Hoofdweg
- Agrarisch gebruik
- Bos
- Woongebieden
- Overig

Herkenningpunten op de kaart

- Nederrijn
- N225
- De Leemkuil
- Vakantiepark De Thijmse Berg
- Vakantiepark Boszoom
- N233

Soestduinen

Belangrijkste landgebruik

Bos

Aandacht voor illegale dumping van afval, verdroging

Droog natuurlijk terrein

Aandacht voor illegale dumping van afval, verdroging

Woongebieden

Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Droogte
- Natuur
- Recreatie

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Soest
- Provincie Utrecht
- RUD
- Waterschap Vallei en Veluwe

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- 100-jaarsaandachtsgebied
- Grondwaterbeschermingsgebied
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Spoorweg
- Hoofdweg
- Bos
- Droog natuurlijk terrein
- Woongebieden
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- (Voormalige) Vliegbasis Soesterberg
- Nationaal Militair Museum
- Lange Duinen
- Hilton Royal Parc Soestduinen
- Soesterberg
- De Vlasakkers

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- Boringsvrije zone
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Hoofdweg
- Agrarisch gebruik
- Bouwterrein
- Woongebieden
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- Nieuwegein
- Vianen
- A27
- Lek
- Houten

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Bouwterrein

Aandacht voor gebruik gevaarlijke stoffen, boringen in de ondergrond, aanleg leidingen

Woongebieden

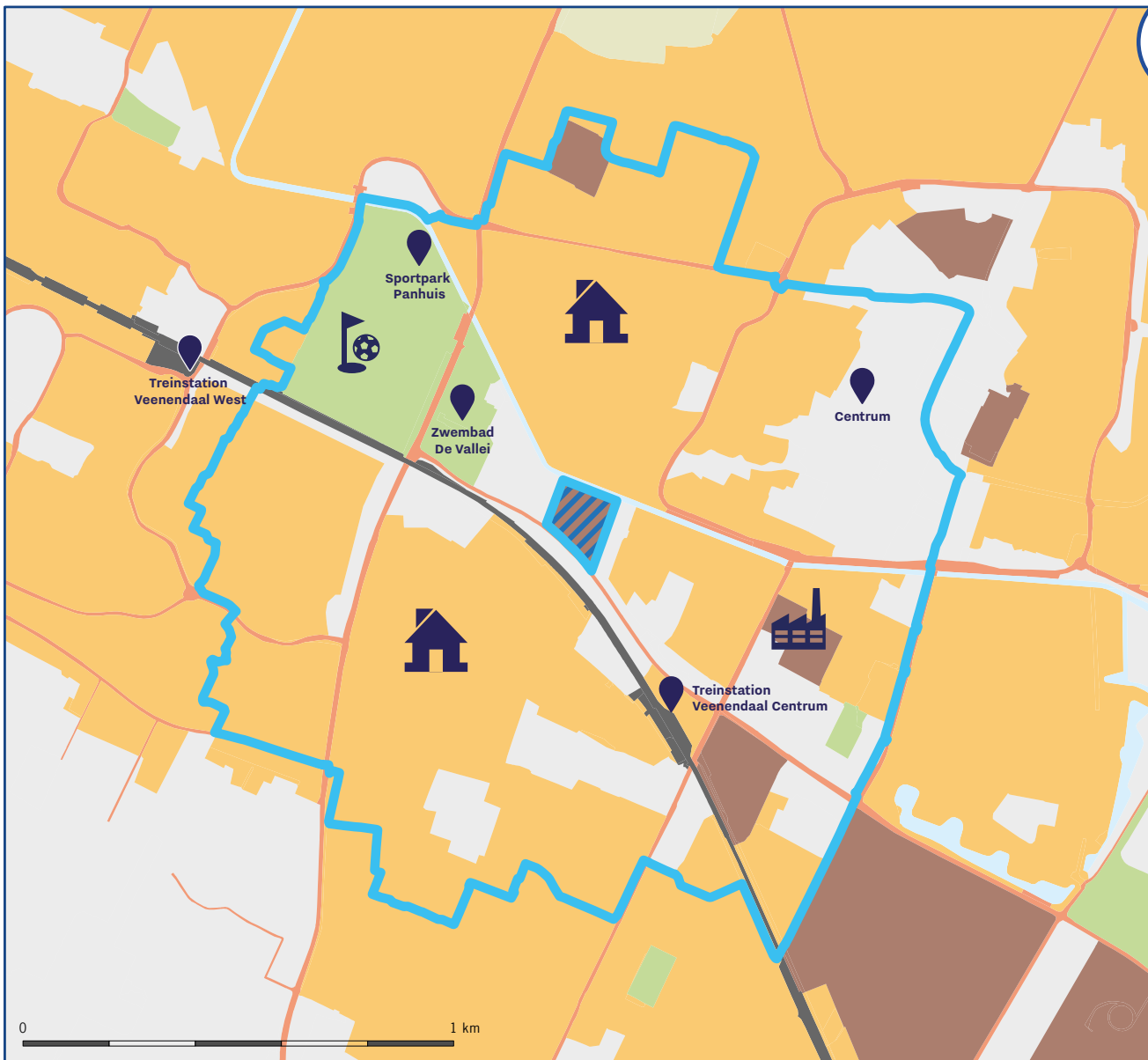
Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Duurzame landbouw
- Ruimtelijke ontwikkelingen
- Energietransitie

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeenten Houten, Nieuwegein, Vijfheerenlanden
- Provincie Utrecht
- RUD
- HDSR

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- Boringsvrije zone
- Waterwingegebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Spoorweg
- Hoofdweg
- Bedrijfsterreinen
- Sportterrein
- Woongebieden
- Overig

Herkenningpunten op de kaart

- Trainstation Veenendaal
- Zwembad De Vallei
- Sportpark Panhuis
- Centrum
- Trainstation Veenendaal Centrum

Belangrijkste landgebruik

Bedrijfsterreinen

Aandacht voor opslag / gebruik gevaarlijke stoffen, gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, aanleg bodemenergiesystemen, calamiteiten zoals lekkage / brand en het op orde zijn van het calamiteitenplan

Sportterreinen

Aandacht voor gebruik bestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, gebruik water

Woongebieden

Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Warmtetransitie
- Klimaatadaptatie

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Veenendaal
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- Waterschap Vallei en Veluwe

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- Boringsvrije zone
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Hoofdweg
- Agrarisch gebruik
- Woongebieden
- Bedrijfsterreinen
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- A2
- Lek
- Vianen
- Knooppunt Everdingen
- A27

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Bedrijfsterreinen

Aandacht voor opslag / gebruik gevaarlijke stoffen, gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, aanleg bodemenergiesystemen, calamiteiten zoals lekkage / brand en het op orde zijn van het calamiteitenplan

Woongebieden

Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

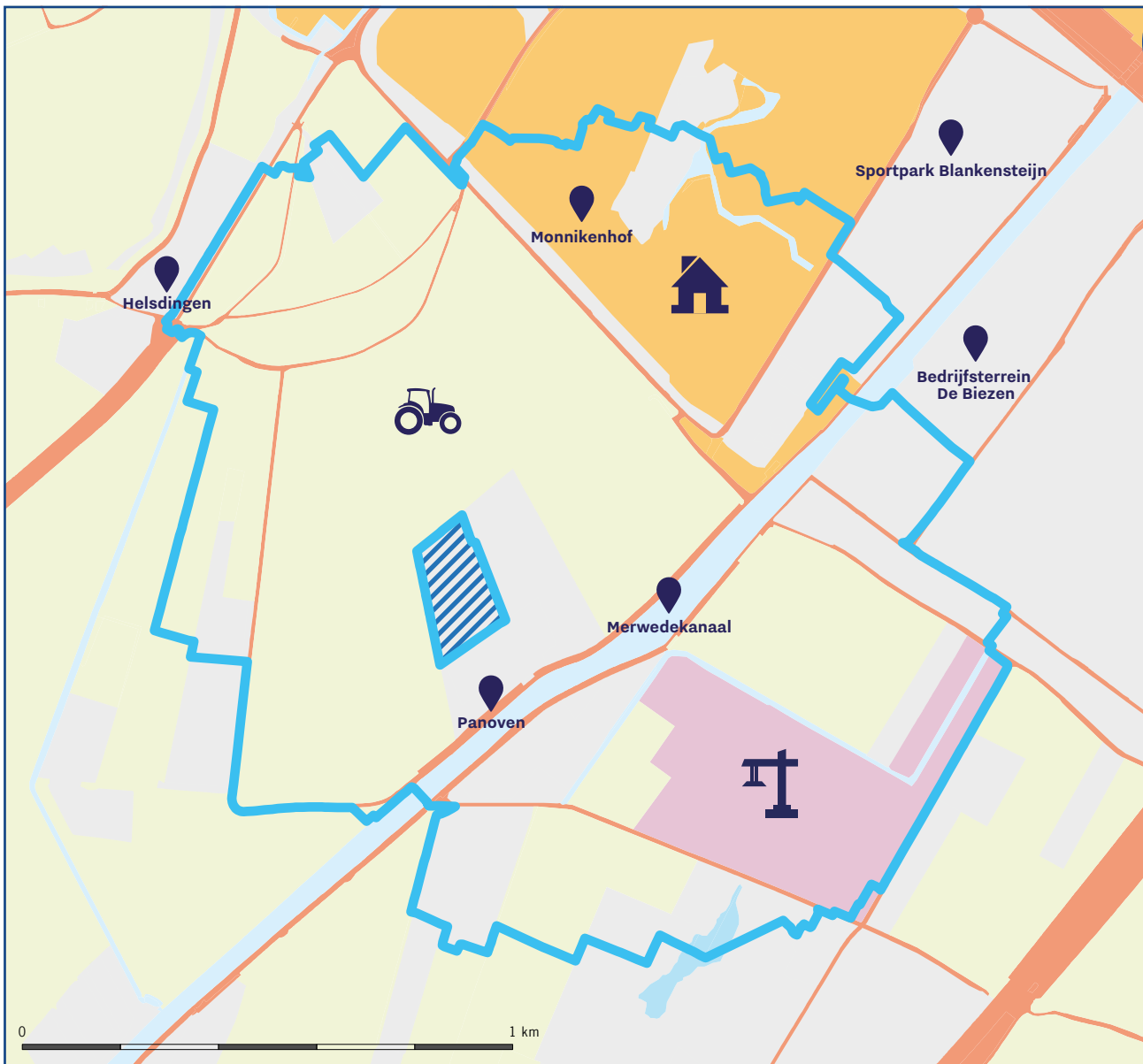
Mogelijke thema's

- Warmtetransitie
- Klimaatadaptatie
- Duurzame landbouw

Betrokken drinkwaterpartners

- Oasen
- Gemeente Vijfheerenlanden
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- Waterschap Rivierenland

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- Boringsvrije zone
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Hoofdweg
- Agrarisch gebruik
- Bouwterrein
- Woongebieden
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- Helsdingen
- Panoven
- Monnikenhof
- Merwedekanaal
- Sportpark Blankensteijn
- Bedrijfsterrein De Biezen

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Bouwterrein

Aandacht voor gebruik gevaarlijke stoffen, boringen in de ondergrond, aanleg leidingen

Woongebieden

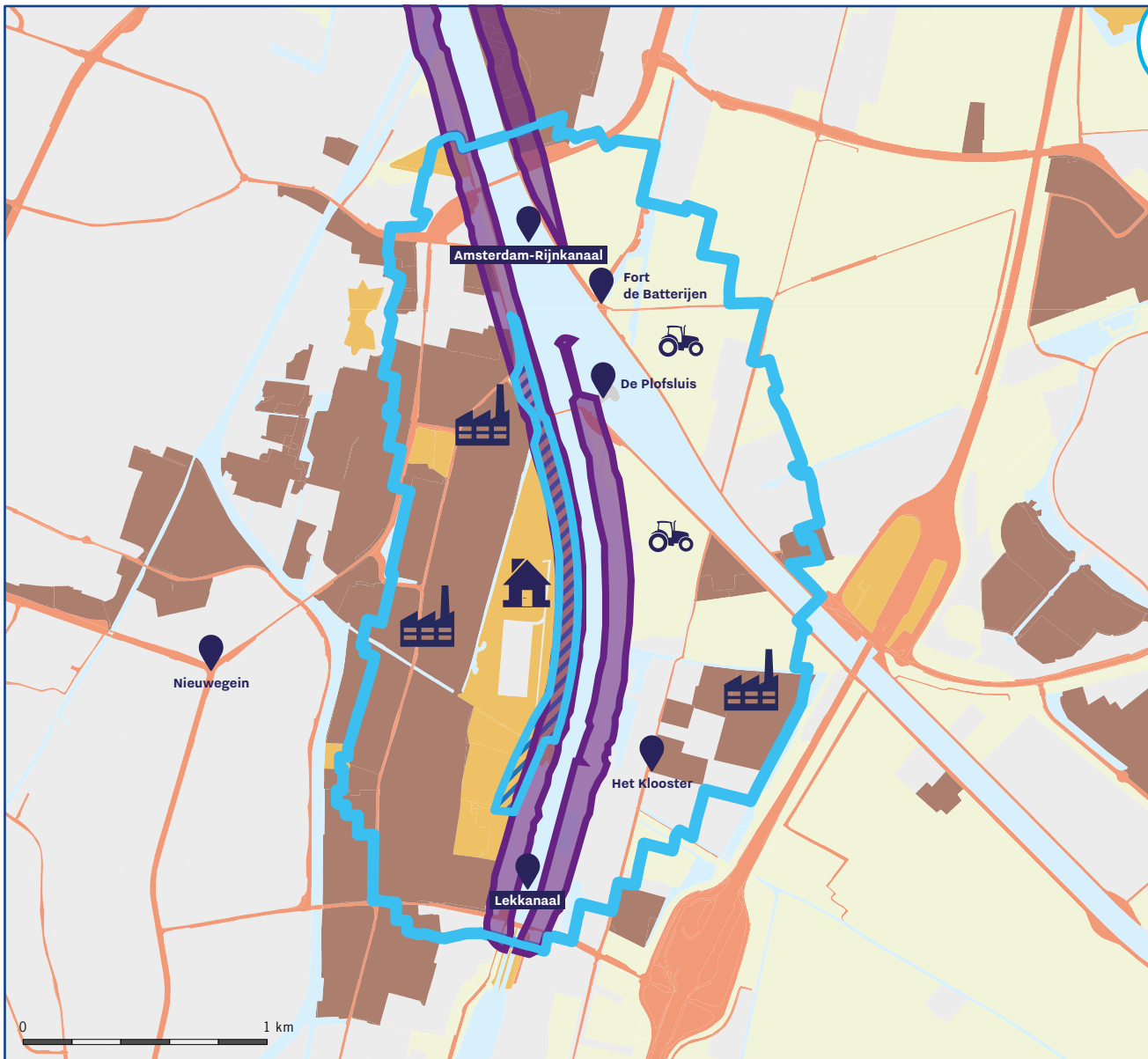
Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Duurzame landbouw
- Warmtetransitie
- Ruimtelijke ontwikkelingen

Betrokken drinkwaterpartners

- Oasen
- Gemeente Vijfheerenlanden
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- Waterschap Rivierenland

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

Boringsvrije zone

Waterwingebied

Oppervlaktewaterwinning

Landgebruik (BBG, 2017)

Hoofdweg

Agrarisch

Bedrijfsterreinen

Woongebieden

Overig

Herkenningspunten op de kaart

Nieuwegein

Amsterdam-Rijnkanaal

Lekkanaal

De Plofsluis

Het Klooster

Fort de Batterijen

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Bedrijfsterreinen

Aandacht voor opslag / gebruik gevaarlijke stoffen, gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, aanleg bodemenergiesystemen, calamiteiten zoals lekkage / brand en het op orde zijn van het calamiteitenplan

Woongebieden

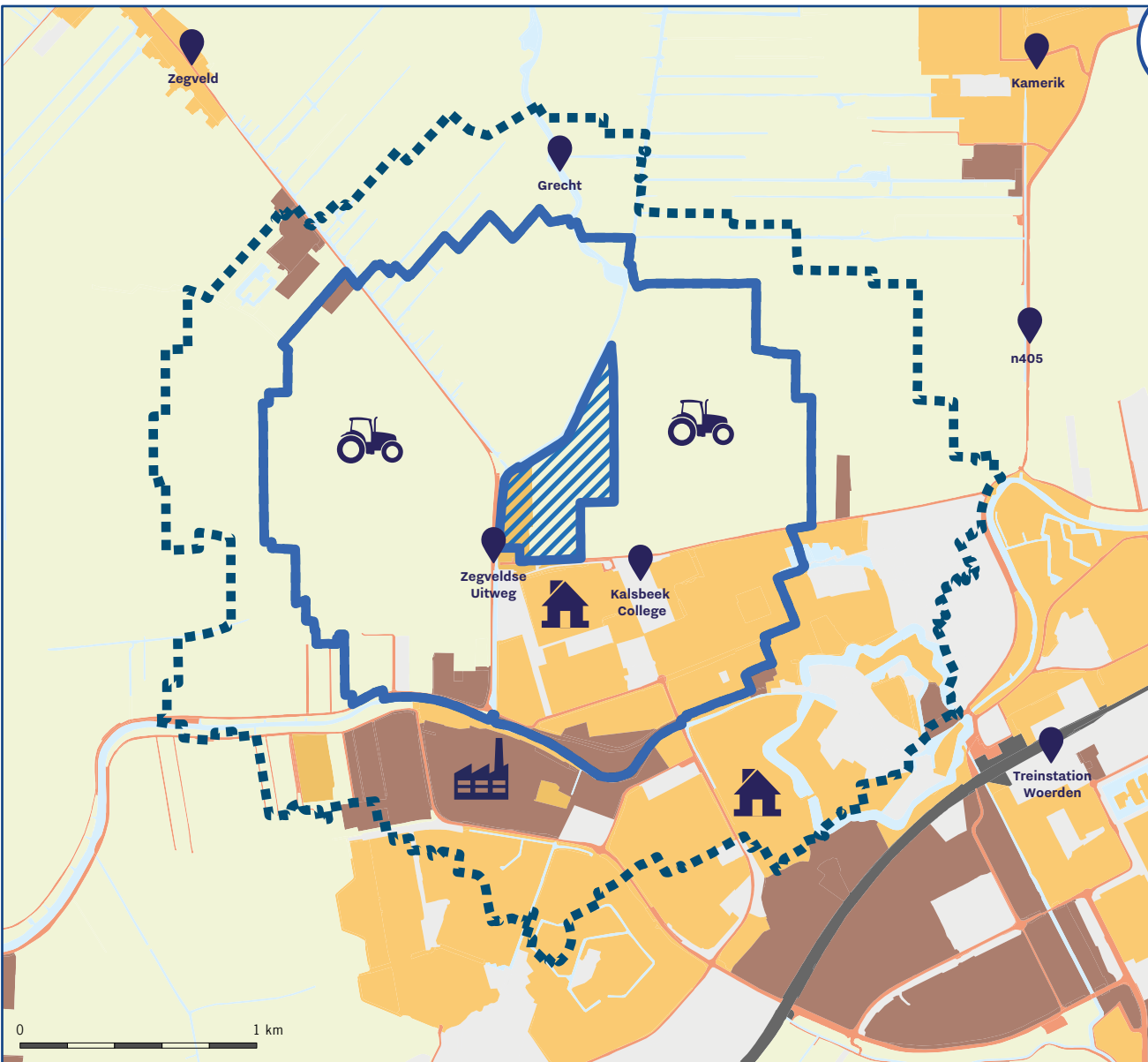
Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Warmtetransitie
- Duurzame bedrijfsterreinen
- Vaarwegbeheer

Betrokken drinkwaterpartners

- Rijkswaterstaat
- Waternet
- Provincie Utrecht
- Gemeenten Nieuwegein, Utrecht, Houten
- VRU
- RUD
- HDSR
- Provincie Noord-Holland

LEGENDA		Landgebruik (BBG, 2017)		Herkenningpunten op de kaart	
	100-jaarsaandachtsgebied		Spoorweg		Zegveld
	Grondwaterbeschermingsgebied		Hoofdweg		Grecht
	Waterwingebied		Agrarisch gebruik		Kalsbeek College
			Bedrijfsterreinen		Zegveldse Uitweg
			Woongebieden		Kamerik
			Overig		Treinstation Woerden

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik
Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Bedrijfsterreinen
Aandacht voor opslag / gebruik gevaarlijke stoffen, gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, aanleg bodemenergiesystemen, calamiteiten zoals lekkage / brand en het op orde zijn van het calamiteitenplan

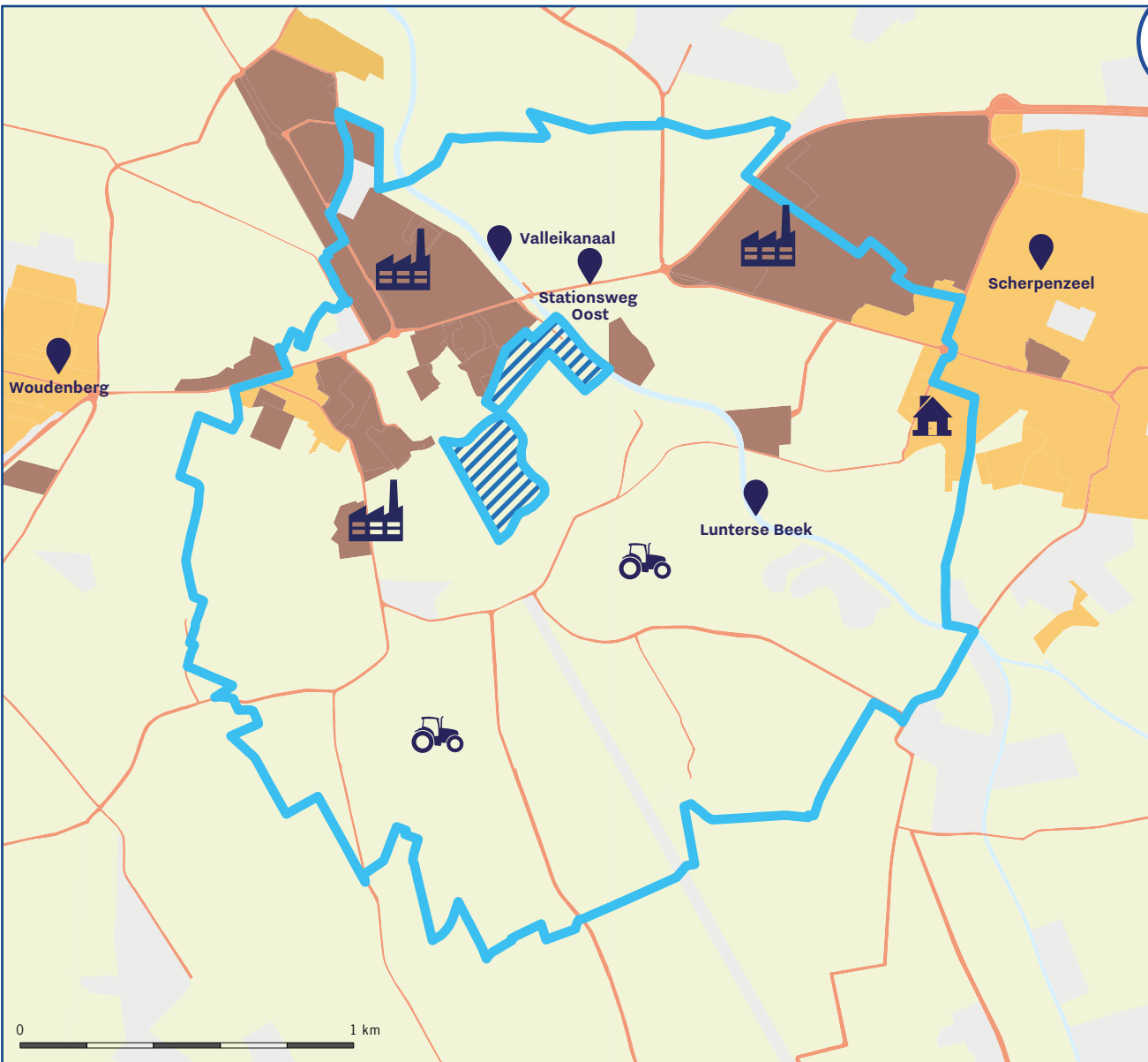
Woongebieden
Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Duurzame landbouw
- Warmtetransitie
- Klimaatadaptatie

Betrokken drinkwaterpartners

- Oasen
- Gemeente Woerden
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- HDSR

LEGENDA		Landgebruik (BBG, 2017)		Herkenningpunten op de kaart	
	Boringsvrije zone		Hoofdweg		Woudenberg
	Waterwingebied		Agrarisch gebruik		Valleikanaal
			Bedrijfsterreinen		Stationsweg Oost
			Woongebieden		Lunterse Beek
			Overig		Scherpenzeel

Belangrijkste landgebruik

Agrarisch gebruik

Aandacht voor gebruik gewasbeschermingsmiddelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, passende teelten in relatie tot grondwaterbelang, (illegale) grondwaterputten voor beregening of veedrenking

Bedrijfsterreinen

Aandacht voor opslag / gebruik gevaarlijke stoffen, gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, aanleg bodemenergiesystemen, calamiteiten zoals lekkage / brand en het op orde zijn van het calamiteitenplan

Woongebieden

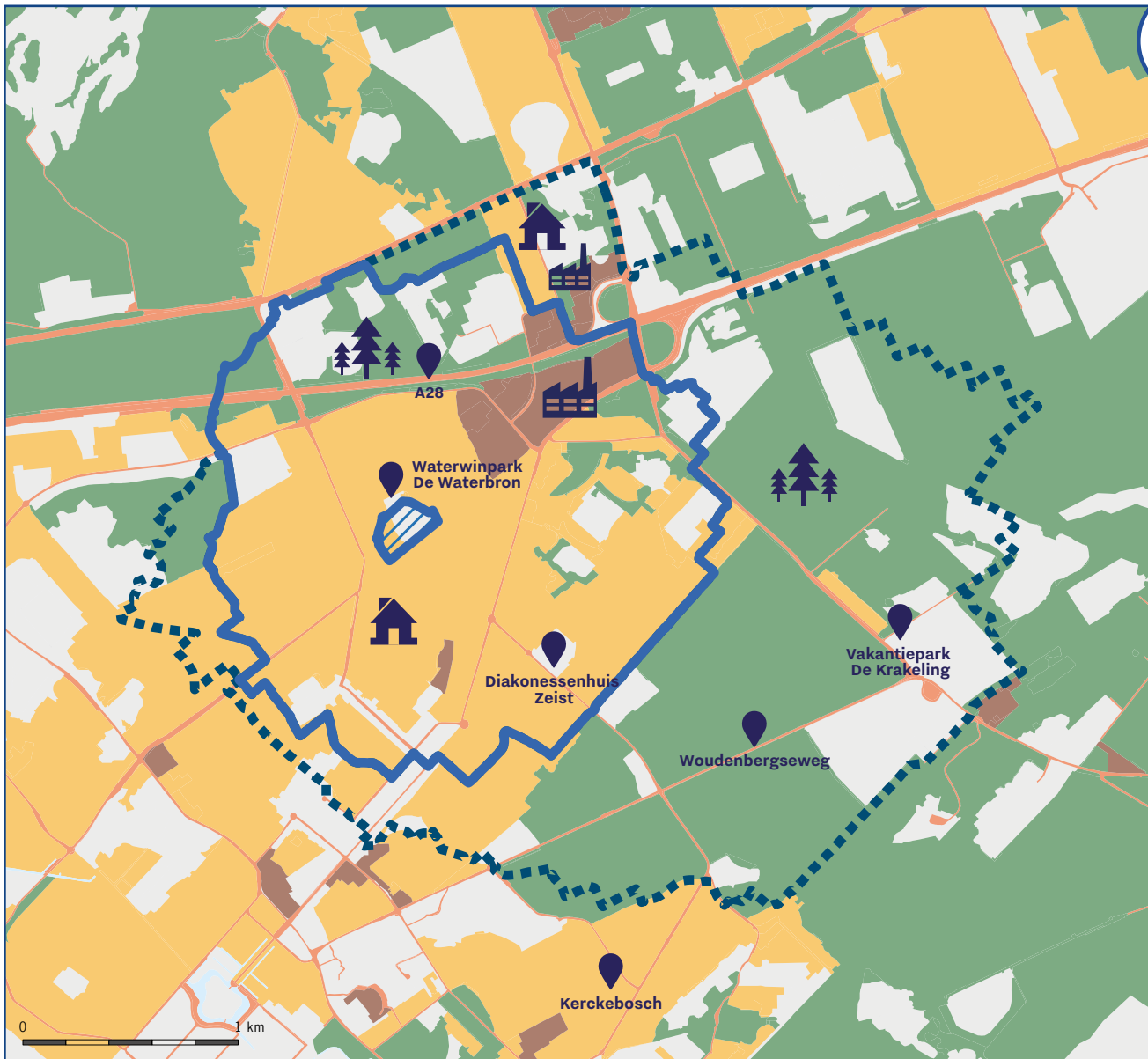
Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Duurzame bedrijfsterreinen
- Duurzame landbouw
- Warmtetransitie

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Woudenberg
- Provincie Utrecht
- RUD
- Waterschap Vallei en Veluwe

LEGENDA

Grondwaterbeschermingszone

- 100-jaarsaandachtsgebied
- Grondwaterbeschermingsgebied
- Waterwingebied

Landgebruik (BBG, 2017)

- Hoofdweg
- Bos
- Bedrijfsterreinen
- Woongebieden
- Overig

Herkenningspunten op de kaart

- A28
- Waterwinpark De Waterbron
- Diakonessenhuis Zeist
- Kerckebosch
- Woudenbergseweg
- Vakantiepark De Krakeling

Belangrijkste landgebruik

Bos

Aandacht voor illegale dumping van afval, verdroging

Bedrijfsterreinen

Aandacht voor opslag / gebruik gevaarlijke stoffen, gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen bij onderhoud groen, aanleg bodemenergiesystemen, calamiteiten zoals lekkage / brand en het op orde zijn van het calamiteitenplan

Woongebieden

Aandacht voor gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen in de tuin, aanleg bodemenergiesystemen, overmatig watergebruik bij sproeien tuin en vullen van zwembadjes, afkoppelen hemelwater van vervuilde oppervlakten, aanleg leidingen / boringen in de ondergrond

Mogelijke thema's

- Warmtetransitie
- Klimaatadaptatie
- Recreatie

Betrokken drinkwaterpartners

- Vitens
- Gemeente Zeist
- Provincie Utrecht
- RUD
- ODRU
- HDSR

Bijlage 5: Totstandkoming en uitvoering van het programma

De provincie Utrecht heeft bij de samenstelling van het bewustwordingsprogramma samengewerkt met de drinkwaterbedrijven, gemeenten, uitvoeringsdiensten en waterschappen. Het proces is begeleid door bureau Helder en Duidelijk. De samenspraak vond plaats tijdens twee fysieke brainstormsessies en twee online werksessies. Die sessies werden bijgewoond door vertegenwoordigers van de provincie, de drinkwaterbedrijven en de uitvoeringsdiensten, maar ook door vertegenwoordigers van een aantal Utrechtse gemeenten en waterschappen.

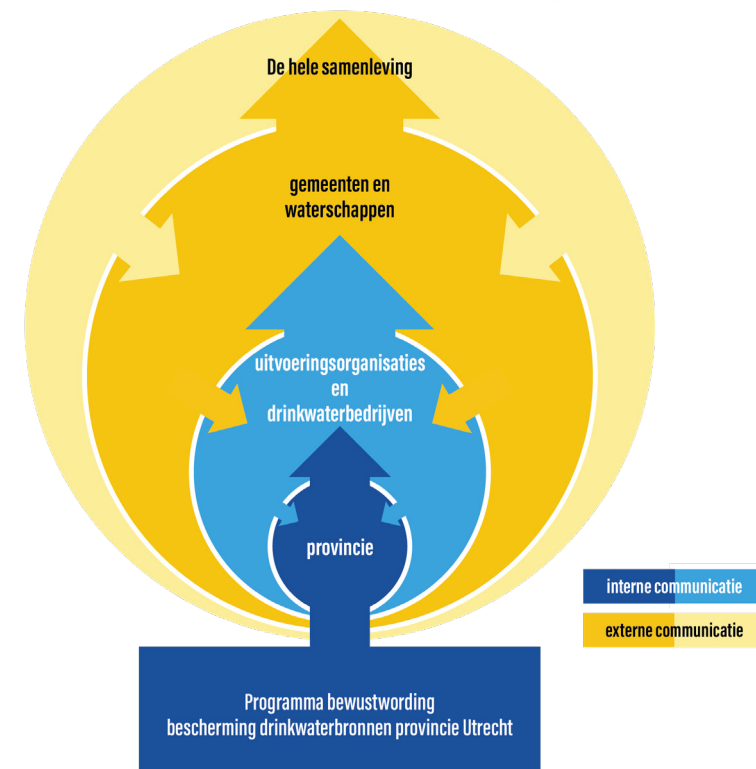
Fase 1: samenstellen (december 2022-februari 2024)

In deze eerste fase heeft de provincie Utrecht in samenwerking met bureau Helder en Duidelijk en in samenspraak met de drinkwaterbedrijven en uitvoeringsdiensten het bewustwordingsprogramma samengesteld. Tijdens twee online werksessies die plaatsvonden op 13 en 20 juni 2023, is door vertegenwoordigers van Utrechtse gemeenten met enthousiasme op het bewustwordingsprogramma gereageerd. Wel werd benadrukt dat gemeenten al met verschillende opgaven (thema's) te maken hebben, bijvoorbeeld de energietransitie en de woningbouwopgave. Gevraagd is daarom om dit bewustwordingsprogramma op die opgaven te laten aansluiten, zodat het allemaal behapbaar blijft voor zowel bewoners en bedrijven als voor de gemeenten. Ook is opgemerkt dat er al de nodige programma's zijn op het gebied van water en drinkwater, zoals de campagne 'Elke druppel duurzaam' van Vitens en het programma 'Water verbindt' van de Unie van Waterschappen. Het wordt van harte aanbevolen om dit bewustwordingsprogramma ook op die programma's aan te laten sluiten. De provincie Utrecht neemt hierin het initiatief.

Fase 2: communicatie met partners (maart-juni 2024)

Aan externe communicatie gaat interne communicatie vooraf: om een verhaal op een goede manier met de buitenwereld te delen, moeten alle 'vertellers' er zelf helemaal in geloven. Daarom worden de kernboodschap en een samenvatting van het bewustwordingsprogramma in fase 2 eerst binnen de gehele organisatie van de provincie, de uitvoeringsorganisaties, de drinkwaterbedrijven en gemeenten verspreid (zie de figuur hieronder).

Communicatiestroom bewustwording

Na de samenstelling van het bewustwordingsprogramma start het interne communicatietraject onder de afzenders van het programma. Daarna zijn de gemeenten en waterschappen aan de beurt en vervolgens de overige doelgroepen.

Behalve een korte versie van het bewustwordingsprogramma delen we een link naar de volledige versie, plus een toelichting op het programma. Die toelichting bestaat uit een interview met de gedeputeerde Has Bakker dat als podcast is te beluisteren en in korte video-items te vinden is op sociale media. Van het interview wordt ook een geschreven bericht gemaakt, met foto's. Ook is er een persbericht beschikbaar.

We organiseren een of meerdere digitale zeepkistsessies: vragenuurtjes via Teams waarbij vertegenwoordigers van de provincie, de uitvoeringsdiensten en de drinkwaterbedrijven iets over het bewustwordingsprogramma vertellen en beschikbaar zijn voor vragen.

Het delen van het programma en de toelichting vormen de basis voor dialoog: dit bewustwordingsprogramma is zeker geen hamerstuk. Lezers worden opgeroepen te reageren via het e-mailadres drinkwaterbronnen@provincie-utrecht.nl. Door over de inhoud te praten, in plaats van die alleen maar door te geven, ontstaat betrokkenheid en een grotere kans van slagen. Mensen krijgen er zin in en willen aan het succes ervan bijdragen.

Nadat het draagvlak is versterkt onder de mensen 'die het bewustwordingsprogramma moeten uitdragen', start de communicatie richting gemeenten en waterschappen. Zij spelen een belangrijke rol bij de bescherming van de drinkwaterbronnen, daarom is ook hier interne bewustwording een belangrijke eerste stap. Een van de middelen die hiervoor kunnen worden ingezet, zijn de gebiedsgesprekken die de provincie voert met de gemeenten.

De gemeenten en waterschappen krijgen een pakket toegestuurd met daarin:

- de korte versie van het bewustwordingsprogramma;
- een link naar het gehele bewustwordingsprogramma;
- de kaarten van plaatsen in de provincie Utrecht;
- de kernboodschap;
- communicatietools, zoals een standaardpersbericht en een Q&A;
- een QR-code die leidt naar het interview over het bewustwordingsprogramma (podcast, video en geschreven tekst).

Er wordt uitgelegd hoe de tools in de praktijk gebruikt kunnen worden. Tevens wordt aangegeven wie de gemeenten en waterschappen kunnen bereiken als ze vragen hebben of feedback willen geven. Vervolgens kunnen de gemeenten

en waterschappen de boodschappen uitdragen aan doelgroepen als bewoners, bezoekers en bedrijven. Ook hier is sprake van tweerichtingsverkeer: we halen de ervaringen van gemeenten en waterschappen op om op basis daarvan het programma te verbeteren en beter aan te laten sluiten op de gebruikers.

Fase 3: uitproberen via pilots (2024)

We leren door te doén; daarom gaan we enkele acties die te maken hebben met een bepaald thema en bestemd zijn voor specifieke doelgroepen uitproberen. Dat doen we in de vorm van drie pilots, die georganiseerd worden bij drie winningen die deel hebben genomen aan de online werksessies in juni. Tijdens die sessies is besproken welke thema's er spelen in en rond welke winningen. Ook is al nagedacht over de boodschappen en doelgroepen die daarbij relevant kunnen zijn: op die kennis willen we voortborduren.

De waterschappen worden uitvoerig bij de pilots betrokken: zij zijn de belangrijkste beheerders van het grond- en oppervlaktewater in de provincie. Samen met Rijkswaterstaat houden ze de waterstanden in de gaten, wat van belang is voor onder andere het thema droogte. Ze hebben veel kennis over 'waterbeschikbaarheid': de mate waarin het mogelijk is om in een bepaald gebied zoetwater aan te voeren.

De pilots laten zien wat wel en niet werkt en op basis van die lessen maken we een blauwdruk voor toekomstige acties binnen het bewustwordingsprogramma. Die acties kunnen betrekking hebben op gemeenten en waterschappen, maar ook op andere doelgroepen, zoals boorbedrijven, recreanten, boeren of terreinbeherende organisaties.